Edini slovenski dnevnik v Zedinjenih državah.
Velja za vse leto... $3.00
Ima 10.000 naročnikov

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily in the United States
Issued every day except Sundays and Holidays

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT

NO. 230. — ŠTEV. 230. NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 30, 1915. — ČETRTEK, 30. SEPTEMBRA, 1915. VOLUME XXIII. — LETNIK XXIII.

AVSTRIJSKE IN NEMŠKE ČETE NAMERAVAJO PRI ORŠOVI VDRETI V SRBSKO OZEMLJE.

AVSTRIJA IN NEMČIJA STA POSLALI PROTI SRBSKI MEJI 300,000 MOŽ. — SRBOM BODO POMAGALI GRKI IN ZAVEZNIKI. — NA GRŠKEM OZEMLJU SE JE ŽE IZKRCALO NEKAJ FRANCOSKIH IN ANGLEŠKIH VOJAKOV. — FERDINAND IN KONŠTANTIN. — BOLGARSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK BO BAJE RESIGNIRAL. — MALINOV, KI BO NJEGOV NASLEDNIK, JE VELIK PRIJATELJ RUSOV. USTAJA V INDIJI.

Izkrcanje zavezniških čet.

Berlin, Nemčija, 29. septembra. Neki tukajšnji časopis je dobil včeraj iz Budimpešte poročilo, da so pri Katrinu, nedaleč od Soluna, izkrcali Francozi in Angleži precejšno množino vojaštva. Ta vest še ni potrjena. Če je resnična bo najbrže Grška storila potrebne korake, ker je že parkrat izjavila, da bo odločno nastopila proti vsakemu, ki bo kršil grško nevtralnost. Grško časopisje ni o tem še ničesar poročalo.

Kralj Ferdinand.

Berlin, Nemčija, 29. septembra. "Frankfurter Zeitung" je dobila iz Sofije poročilo, da je bolgarski kralj brzojavil grškemu kralju Konštantinu, da ni mobilizacija bolgarske vlade naperjena proti Grški ter da vladajo med obema deželama še vedno tako prijateljski odnošaji kot prej.

Nemci in Bolgari.

Berlin, Nemčija, 29. septembra. Danes se je odpeljalo iz Berlina v domovino precejšnje število bolgarskih rezervistov. Na kolodvoru se je zbrala velikanska množica ljudi, ki je rezerviste navdušeno pozdravljala. — Nemci so peli "Deutschland ueber alles" — Bolgari pa svojo himno "Šumi Marica."

Na kolodvoru sta govorila kancelar bolgarskega poslaništva dr. Nikitorov in predsednik nemško-bolgarske zveze dr. Kasger.

Proti Srbiji.

London, Anglija, 29. sept. — Atenski dopisnik neke tukajšnje brzojavne agenture poroča: — 300,000 nemških in avstrijskih vojakov je pripravljenih pri Oršovi prekoračiti srbsko mejo in začeti prodirati skozi Bolgarsko v Turčijo.

Dopisnik pristavlja, da je srbska armada dovolj močna, da bo odbila vsak napad. Poleg tega bo pa dobila Srbija tudi znatno pomoč od Grške in čveterozveze. — Neki angleški štabni častnik, ki je dospel z Galipolisa v Atene, je rekel poročevalcu "Daily Telegrapha", da Avstrijci in Nemci ne bodo mogli prodreti skozi Srbijo, ker šteje srbska armada čez 400,000 mož in je z vsem potrebnim izborno preskrbljena.

Stališče Bolgarske.

Pariz, Francija, 29. septembra. Havas agenturi so sporočili, da bo Bolgarska najkasneje do 15. oktobra udarila na Srbe in poskušala zasesti Macedonijo. Proti Grški ne bo uporabila niti enega svojega vojaka. V Sofijo je dospelo že veliko nemških častnikov, ki bodo vodili vse operacije.

Razna poročila.

Pariz, Francija, 29. septembra. Poročila, ki prihajajo z Balkana, si zelo nasprotujejo. — 'Tempsu' poročajo iz Soluna, da je bil avstrijski nadvojvoda Ivan Albreht pred kratkim v Sofiji in Bukareštu. Po dolgotrajnem prigovarjanju se mu je posrečilo pridobiti Bolgarsko za Avstrijo in pregovoriti Rumunsko, da bo ostala nevtralna.

Atenski dopisnik Havas agenture poroča, da bo bolgarski ministrski predsednik Radoslavov resigniral in da bo prišel na njegovo mesto bivši ministrski predsednik Malinov, ki bo imel tudi nalogo osnovati novo ministrstvo. Ker je Malinov zelo velik prijatelj Rusov, je kaj lahko mogoče, da se bo Bolgarska pridružila zaveznikom.

Iz Bukarešta ne pride skoraj nič poročil. Sedaj se da lahko z gotovostjo trditi, da bo ostala Rumunska nevtralna.

Eksplozija na transportnem parniku.

Berlin, Nemčija, 29. septembra. Pred par dnevi se je potopila pri vhodu v Dardanele neka angleška transportna ladija. Osebe, ki so se rešile, so izpovedale, da je eksplozijo zakrivil neki strojevodja, ki je bil po rodu Indijec.

"Ramazan."

Atene, Grško, 28. septembra. — Pred kratkim se je potopil pred Dardanelami angleški transportni parnik "Ramazan", na katerem so bili izključno sami Indijci. Rešilo se je le par sto mož, katere so pozneje prepeljali na Malto. Parnik "Ramazan" je imel 3477 ton deplacementa.

Turško poročilo.

Carigrad, Turčija, 29. sept. — Turško vojno ministrstvo je podalo nocoj sledečo izjavo:

— V bližini Anaforte se ni ničesar posebnega pripetilo.

— V bližini Avi Burna smo toliko časa obstreljevali neko sovražniško baterijo, dokler ni popolnoma utihnila. V ponedeljek so obstreljevali naši zrakoplovci zavezniški tabor na otoku Lemnos.

Boji v Mezopotamiji.

London, Anglija, 29. sept. — Državni tajnik za Indijo, Austen Chamberlain, je rekel danes v poslanski zbornici, da so si priborili Angleži zadnji čas v Mezopotamiji precej lepih uspehov. Pri tej priliki je prebral brzojavko generala Nixona, ki poveljuje angleškim četam v Mezopotaniji.

Dve angleški brigadi sta prekoračili vzhodno od Kuta reko Tigris in zavzeli z naskokom neko turško postojanko. Turki so se morali z velikimi izgubami umakniti. Angleži so izgubili samo 500 mož.

Rusko poročilo.

Berlin, Nemčija, 29. septembra. Rusko časopisje poroča, da so se pojavili nad Bosporom ruski zrakoplovci in da so metali bombe na utrdbe, ki so povzročile precejšno škodo.

Položaj na Dunaju.

Berlin, Nemčija, 29. septembra. Dunajski župan Weiskirchner je izjavil, da na Dunaju že od meseca julija ne pečejo več koruznega kruha, ker imajo prebivalci dovolj pšenične moke na razpolago. Razen mesa so se cene živil znižale. Zdravstveno stanje je ugodno.

Grški rezervisti.

Chicago, Ill., 29. septembra. — Danes je bilo tukaj stanujočim Grkom oficijelno sporočeno o mobilizaciji grške armade. V mestu je kakih 10,000 Grkov, ki bodo skoraj vsi odpotovali v domovino.

Stavka krojačev.

Chicago, Ill., 29. septembra. — Organizatorji delajo po mestu veliko propagando in zatrujujejo, da je danes zastavkalo najmanj 25,000 krojačev, dočim pravijo lastniki tovarn, da jih stavka le par sto. Danes je demonstriralo po zapadni strani mesta, kjer je največ krojačnic, kakih 200 stavkarjev, katere je pa slednjič policija razgnala. Stavkarje je vodila neka devetnajstletna deklica. —

Nadaljevanje nemških operacij proti Dvinsku.

Armade maršala Hindenburga nadaljujejo z operacijami proti važni postojanki, Dvinsku.

BOJI KAVALERIJE.

Med Smorgonom in Višnevom prodirajo nemške čete. Ruske kolone razkropljene.

Berlin, Nemčija, 29. septembra. Glede operacij na iztočni fronti se je danes sledeče poročalo:

Armadna skupina maršal Hindenburg: — Naskoki južno-zapadno od Dvinska so se razvili do okolice jezera Sventona. Južno od Drisitjata jezera in pri Postavi se vrše boji kavalerije.

Potem ko smo uspešno podprli operacije generala Eichorna s tem, da smo prodrli proti sovražnemu krilu, je zapustila naša kavalerija distrikt pri Vilejki ter iztočno od tega kraja. Zapadno od Vilejke so bili Rusi mirni. Neka sovražna kolona, ki je prodirala na zelo nepreviden način, je bila razkropljena od naše artilerije. Med Smorgonom in Višnevom je naša infanterija zmagoslavno prodrla.

Pri armadnih skupinah princ Leopold Bavarski ter general Macensen se ni pripetilo ničesar važnejšega.

Armadna skupina Linsingen: Ruse se je pognalo za Kormin in Putilovko.

Nemiri na Ceylonu.

Privatna poročila s Ceylona pravijo, da divja tam že od junija meseca ustaja.

Berlin, Nemčija, 29. septembra. Prekmorska agentura poroča, da je iz privatnih poročil z otoka Ceylona razvidno, da divja tam že od junija meseca naprej ustaja, da so razdejane vse plantaže čaja in da je bilo tekom nemirov ubitih več kot 2000 oseb.

V Colombo so bili spopadi najhujši. Vršili so se cestni boji in plenilo se je po trgovinah. Povzročena škoda znaša več kot 10 milijonov mark. 60 oseb je bilo tam ustreljenih in izvršilo se je 1800 aretacij.

Pasantni vetrovi najhujše vrste, kot jih ni bilo opaziti na otoku že 100 let, so vzbudili praznoverje ljudstva, ki smatra vse to za kazen Allaha.

Prekmorska agentura pravi nadalje, da se je angleškemu časopisju sporočilo, da niso nemiri izvanrednega značaja.

Eksplozija.

Stockholm, Švedsko, 29. sept. — V uredništvu lista "Dagens Nyther" se je zglasil neki trgovec, ki je prišel pred kratkim iz Nemčije in izpovedal, da je nastala v neki tovarni za municijo v Wittenbergu silna eksplozija. 242 delavcev je bilo mrtvih, veliko pa težko poškodovanih. Tovarna je popolnoma uničena. Kdo je povzročil eksplozijo, ni znano.

Požar na parniku.

Angleški tovorni parnik "Cressington Court", ki je odplul dne 1. septembra iz Tampa, Fla., je moral pristati v La Rochelle, Francija, in sicer radi požara, ki je izbruhnil na krovu.

Zasleduje očeta kot morilca.

Bridgeport, Conn., 29. septembra. — Sedemnajstletni sin Jasona S. Haines, ki je v ponedeljek umoril svojo ženo, načeluje četi zasledovalcev, ki išče morilca v sosednjih gozdovih. Na sled se je pustilo lastne krvne pse morilca, a niso mogli najti sledi.

Parnik "Isabel" nasedel.

Stamford, Conn., 29. sept. — Parnik "Isabel", ki je last Norwalk parobrodne družbe, je danes nasedel pri Cow Reef, dve milji vstran od Shippen Pointa. Parnik je precej poškodovan.

Z zapadnih bojišč. Neprestani ostri boji.

V Champagne se nadaljuje z ostrimi boji ter trdijo Francozi, da napredujejo.

PROTINASKOKI NEMCEV.

Iz Berlina se poroča, da so nemške bojne črte neomajane. Velikanske izgube.

Berlin, Nemčija, 29. septembra. Vojno ministrstvo je danes sporočilo, da se je zopet zavzelo del ozemlja pri Loos, katero se je prej izgubilo v roke Angležev. Izjalovili so se vsi poskusi Francozov, da prodrejo v Champagne skozi nemško bojno črto. Zakope, katere se je odvzelo v Argonih Francozom pri La Fille Morte, se je vzdržalo kljub ostrim protinaskokom Francozov.

Poročilo se glasi:

— Sovražnik nadaljuje z vso silo s poskusi, da prodre skozi našo bojno črto. Po brezuspešnih angleških naskokih smo vprizorili protinaskok, s katerim smo zopet zavzeli del ozemlja, katero smo preje pustili severno od Loos.

Zelo oster naskok v okolici Loos, katerega so vprizorili Angleži, se je izjalovil ter je imel sovražnik velike izgube.

Odbilo se je ponovne in trdovratne naskoke Francozov v okolici pri Souchez in Neuville in sicer s pomočjo nemških protinaskokov.

Tudi v Champagne so bili brezuspešni vsi napori sovražnika, da prodre skozi našo bojno črto. Edina posledica bojev je bila, da se Francozov še ni pregnalo iz naših zakopov severozapadno od Souchez, ki se raztezajo na razdaljo 100 metrov.

Težke izgube, katere je imel sovražnik pri naskokih na grič pri Massiges, so bile povsem zastonj. Naše čete se nahajajo v polni posesti griča.

Izjalovili so se poskusi Francozov, da zopet zavzamejo zakope pri La Fille Morte, katere se jim je odvzelo.

Število jetnikov se je povečalo.

V Flandriji se je izstrelilo iz zraka dva angleška aeroplana. — Zrakoplovce se je ujelo.

Nemško oficijelno poročilo, ki je bilo izdano v torek ter sporočeno preko Tuckertona, vsebuje zelo važno mesto, katero je angleška cenzura najbrž črtala. Dotično mesto se glasi: "Angleži so naskočili pri Loos s plinom, a brez uspešno."

V Berlinu so mnenja, da je glavni naval končan.

Berlin, Nemčija, 29. septembra. Današnja poročila z zapadne fronte, v katerih se glasi, da se je odbilo naskoke zaveznikov v veliki ofenzivi, ki traja od nedelje naprej, so vzbudila tukaj največje navdušenje. Vsak si je na jasnem glede tega, da boji še niso končani in da bodo imeli zavezniki gotovo še par manjših uspehov. — Najhujši udarec zaveznikov pa se je završil v soboto in tega se je vzdržalo in odbilo.

Pariz poroča o velikanskih izgubah Nemcev.

Pariz, Francija, 29. septembra. V današnjem oficijelnem popoldanskem poročilu se glasi, da se neprestano nadaljuje z boji v Champagne. Severno od Massiges se je ujelo preko 1000 Nemcev. Iz podrobnejših poročil, ki so došla je razvidno, da so morali zapustiti Nemci močno utrjene postojanke na razsežni fronti in da so imeli razventega izgube, katere se ceni na tri armadne zbore, 120.000 mož. V to so seveda všteti mrtvi, ranjeni in ujeti. Število jetnikov znaša nad 23.000 mož ter se je zaplenilo 79 topov.

V Artois distriktu so prodrli Francozi po ostrih bojih do griča št. 140 pri Vimy. Ujeli so pri tem 300 Nemcev.

Bitka traja naprej.

V večernem poročilu se glasi, da je trajala bitka celi dan naprej in da drže Francozi na višinah pri Souchez in Vimy vse nanovo dobljene postojanke.

V Champagne divjajo neprestano naprej ostri boji proti novim postojankam Nemcev ter proti pozicijam severno od Mesnil, v katerih so Nemci vstrajali. Francozi so prodrli naprej ob obronkih višin pri Tahure ter proti vasi sami ter severno od Massiges, kjer je bilo obstreljevanje izvanredno ostro. Tudi v gozdih Le Pretre in Apremont se je vršila živahna kanonada.

Na zahtevo vojaških oblasti se je sedaj zaprlo mejo med Francijo in Švico in sicer za vse potnike. Ustavljena je tudi odprava pisem in brzojavk preko Švice.

Molk glede francoskih izgub.

Zelo malo posameznosti se izve glede bojev v Champagne in Artois. Tudi je nemogoče vsaj približno ceniti francoske izgube, ker francosko vojno ministrstvo o tem ničesar ne poroča.

Značilno je tudi, da je dospelo včeraj v Pariz kakih ducat vlakov z ranjenci, katere se je hitro porazdelilo po različnih bolnicah.

London, Anglija, 29. septembra. Glasom nekega poročila iz Amsterdama na Exchange Telegraph Co. zatrjujejo nemški listi, da se je odstavilo dva neimenovana nemška generala in sicer v zvezi z uspehi zaveznikov na zapadni fronti.

Poziv na Nemčijo.

Državni department v Washingtonu se peča z grozodejstvi Turkov proti Armencem.

Washington, D. C., 29. septembra. — Državni department je dobil v zadnjih dnevih toliko poročil glede grozodejstev, katera so vprizorili Turki nad Armenci, da bo najbrž opozoril nemško vlado na te razmere. Nemčijo se namreč smatra odgovorno za to, da se je Turčija zapletla v vojno, iz česar so se tudi razvili pogromi proti kristijanom v Turčiji.

Turško vlado se je že obvestilo glede teh poročil, a več ne more storiti zvezna vlada, ker se ne gre za ameriške državljane ter je Turčija že objavila, da ne bo trpela nobenega vmešanja v njene notranje zadeve. V splošnem pa je zavzela nemška vlada glede vseh poročil, tikajočih se masakrov Armencev, stališče, da se je taka poročila skovalo v Rusiji ali pri drugih sovražnikih nemškega cesarstva in Turčije.

Tajna konferenca.

London, Anglija, 29. septembra. — Včeraj se je vršila važna konferenca med uradniki delavskih organizacij, člani delavske stranke v zbornici ter ministrskim predsednikom Asquithom in vojnim ministrom Kitchenerjem, ki sta bila povabljena na zborovanje. Seji je predsedoval Arthur Henderson, minister za vzgojo. Razpravljalo se je glede vojaških zadev.

Zopet stavka v južnem Walesu.

Cardiff, Anglija, 29. septembra. — 2000 premogarjev v Aberdare distriktu ter 400 v Dunvant je danes zjutraj zastavkalo v protest, ker se ima zaposlene neunijske delavce. Imenovali so komitej za pritožbe, ki se bo posvetoval s posestniki rovov.

Ford ne gradi morilnih strojev.

Detroit, Mich., 29. septembra. Tovarnar avtomobilov, Henry Ford, je danes izjavil, da ni resnična vest, da namerava zgraditi majhen podmorski čoln, ki bo glede uspešnosti prekašal vse, ki so sedaj v rabi. — Jaz se ne nameravam pečati z grajenjem vojnih strojev, — je rekel, — pač pa sem bolj kot kedaj odločen uporabiti vse svoje sile, da se oprosti svet te ropotije.

Nova razkritja v Pompeji.

Rim, Italija, 29. septembra. — Profesor Spinezzola, ravnatelj izkopavanj v Pompejih, je razkril pri Pozzuoli velikanski amfiteater. Z deli se nadaljuje z vso silo.

Situacija v Mehiki.

Ameriški častniki imajo v rokah več važnih dokazov. — Torreon je padel. — General Carranza.

Brownsville, Tex., 29. sept. — Častniki ameriške armade so dobili zadnje dni v roke več dokazov da so sedaj oni Mehikanci, ki so hoteli ustanoviti republiko Texas, veliko bolj organizirani kot so bili pred dvemi meseci, ko se je začelo to gibanje. Mehiška tajna zveza ima izvrsten špionažni sistem. Predno vderejo banditi preko meje, prerežejo ponavadi špioni vse telefonske in brzojavne žice, tako da ne morejo dobiti ameriški vojaki pravočasno pomoči. Vsi mehiški banditi, katere so ameriški vojaki vjeli, oziroma usmrtili, so imeli pri sebi dum-dum kroglje. Major Anderson bo uvedel strogo preiskavo, ker misli, da je tudi med ameriškimi četami nekaj mehiških špionov.

Vera Cruz, Tex., 29. septembra. General Obregon je danes popoldne zasedel mesto Torreon. Obregon bo začel v kratkem času prodirati še bolj proti severu.

Washington, D. C., 29. sept. — General Carranza je brzojavil danes iz Vera Cruza svoji tukajšnji agenturi, da bo ostro kaznoval vsakega svojega vojaka, ki bo prekoračil Rio Grande. On še vedno zatrjuje, da nimajo banditi, ki nadlegujejo ameriške čete ničesar skupnega z njegovo armado.

V glavnem mestu Mehike so zavlade še precej normalne razmere. Ameriška družba križa je še vedno na delu.

Protest Holandske na Nemčijo.

Haag, Holandska, 29. sept. — Holandska vlada je poslala Nemčiji oster protest, ker plujejo nemški zrakoplovi preko holandskega ozemlja. Holandska izjavlja, da pričakuje, da bo storila Nemčija primerne korake ter v bodoče preprečila kršenje določb glede holandskega ozemlja.

Kriza na Cubi.

Havana, Cuba, 29. septembra. Tekom nekega pogovora je izjavil bivši predsednik Gomez, da bi privedla po njegovem mnenju zopetna izvolitev Menocala do revolucije ali vsaj težkih notranjih nemirov. Največja zmota, katero more kdo storiti, je ta, da se skuša drugič postaviti na čelo vlade.

Zelo vrjetno je, da bodo konservativci zopet nominirali Menocala, dočim bodo liberalci brez dvoma postavili Gomeza svojim kandidatom. Vsled tega se domneva, da prihajajo za deželo burni časi.

Vznemirjajoča poročila glede ustaje črncev prihajajo iz Santiago de Cuba, kjer uganja svoja pustolovstva dr. Bobo, odstavljeni predsednik republike Haiti.

Požar na ameriški jadernici.

London, Anglija, 29. septembra. — Ameriška jadernica "Vincent" je zgorela. Posadka se je rešila.

Jadernica je odplula dne 4. avgusta iz Arhangelska, severna Rusija, v London ter končnim ciljem v New York.

242 delavcev ubitih pri eksploziji.

Stockholm, Švedska, 29. septembra. — Neki trgovec, ki se je ravnokar vrnil iz Nemčije, poroča, da se je završila dne 23. avgusta v neki municijski tovarni v Wittenbergu eksplozija, vsled katere je bilo ubitih 242 delavcev, veliko število pa ranjenih.

$20,000.

Nora Morgan je vložila v New Yorku tožbo proti Veri Huack, ker je baje premotila njenega moža. Toži jo za $20,000 odškodnine.

Požar na parniku.

Včeraj je dospel v New York parnik "La Drome" iz Bordeaux, Francija. 700 ton tovora je bilo uničenih vsled požara, ki je divjal na parniku sedem dni.

Z italijanskih bojišč.

Ministrski predsednik Salandra zahteva preiskavo glede potopa bojne ladije "Benedetto Brin".

Rim, Italija, 29. septembra. — Ministrski predsednik Salandra je brzojavnim potom naprosil vojvodo iz Abrucov, vrhovnega poveljnika italijanske mornarice, naj takoj uvede natančno preiskavo glede vzrokov potopa italijanske bojne ladije 'Benedetto Brin' in naj ugotovi brez ozira na osebo, kdo je odgovoren za eksplozijo. V brzojavki pravi Salandra, da je mornarica zato tukaj, da se izpostavi napadom od strani sovražnika in da si to tudi želi, da pa je treba preprečiti napade od znotraj. Vsled tega je treba s koreniko izpuliti vsako malomarnost ali pomanjkanje discipline.

Najbrž se bo imenovalo novega mornariškega ministra.

Poročila s fronte.

Rim, Italija, 29. septembra. — V današnjem oficijelnem poročilu se glasi, da se je odbilo dva naskoka Avstrijcev na višine Santa Maria. Na Krnu so imeli zaznamovati Italijani uspeh in sicer na cesti, ki vodi v Tolmin. Ujeli so 60 mož ter zaplenili dva brzostrelna topa.

Berlin, Nemčija, 29. septembra. V oficijelnem poročilu, ki je prišlo včeraj semkaj z Dunaja, se med drugim zatrjuje, da so Italijani zopet obstreljevali postaje Rdečega križa v Gorici, dasiravno so bile povsod razobešene tozadevne zastave.

Žensko truplo v vodi.

Pri Casino Beach blizu Astoria Light & Power Co., Astoria, so našli v vodi truplo dobro oblečene 50letne ženske. Na prstu je imela dva poročena prstana. Dosedaj je še niso identificirali.

Stavka v tovarni za sladkor.

J. I. Ettor, organizator Industrial Workers of the World, je rekel nocoj, da je sklenilo 4000 uslužbencev American Sugar Refining Co., v Brooklynu zastavkati. Uradniki družbe so izjavili, da jim ni ničesar znanega o nameravani stavki.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljatve v Avstrijo bodemo sprejemali kljub vojni z Italijo, pošta gre nemotljeno preko HOLANDIJE in SKANDINAVIJE.

Zadnja poročila nam naznanjajo, da se denarne pošiljatve ne izplačujejo v južni TIROLSKI, na GORIŠKEM, DALMACIJI in deloma v PRIMORJU. — Za del ISTRE, KRANJSKO vso in enako spodnji ŠTAJER in druge notranje kraje pa posluje pošta kakor v mirnih časih, seveda traja pošiljanje in izplačevanje kaka dva tedna dalj, nego v mirovnih razmerah.

Od tukaj se vojakom na morè denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancem, ki ga od tam pošljejo vojaku, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov in ono osebo, kateri se ima izplačati.

Cene:

K	$	K	$
5....	.90	120....	19.80
10....	1.75	130....	21.45
15....	2.60	140....	23.10
20....	3.40	150....	24.75
25....	4.25	160....	26.40
30....	5.05	170....	28.05
35....	5.90	180....	29.70
40....	6.70	190....	31.35
45....	7.55	200....	33.00
50....	8.25	250....	41.25
55....	9.10	300....	49.50
60....	9.90	350....	57.75
65....	10.75	400....	66.00
70....	11.55	450....	74.25
75....	12.40	500....	82.50
80....	13.20	600....	99.00
85....	14.05	700....	115.50
90....	14.85	800....	132.00
100....	16.50	900....	148.50
110....	18.15	1000....	163.00

Ker se cene sedaj jako spreminjajo, naj rojaki vedno gledajo na naš oglas.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Slovenic Daily.)
Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.
Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in
Canado $3.00
pol leta 1.50
leto za mesto New York 4.00
pol leta za mesto New York ... 2.00
Evropo za vse leto 4.50
" pol leta 2.55
" četrt leta 1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.00.

Advertisement or agreement.
Dopisi brez podpisa in osobnosti se ne priobčujejo.
Dopisi naj se blagovolijo pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.
Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA",
82 Cortlandt St., New York City.
Telefon 4687 Cortlandt.

Finančno breme Nemčije.

Tretje nemško vojno posojilo, objavljeno v preteklem tednu, je prineslo $3,007,500,000. Dva prejšna posojila, eno v septembru m. l., drugo pa v marcu t. l. sta prinesla $3,265,000,000, tako da znaša skupno posojilo, katero se je najelo od pričetka vojne, $6,272,500,000. Nemški državni dolg pred vojno je znašal $1,124,052,000 in oni različnih nemških držav $3,854,759,000. Če se ne bo do januarja prihodnjega leta najelo nobenega drugega posojila, bo znašal skupni nemški dolg $11,321,311,000 proti 11 milijardam Anglije.

Povečanje vsled vojne povzročenega državnega dolga mora zadeti Nemčijo bolj težko kot pa Veliko Britanijo, ker je bogastvo, trgovina večja in so tudi dohodki neprimerno večji. Nemška zunanja trgovina je bila odrezana, njena trgovska mornarica je bila internirana in njena industrija je v številnih panogah uničena, ker je ozemlje Nemčije praktično blokirano. Izgube kapitala vsled te blokade bodo zelo velike, če bo trajala vojna še nadaljni dve leti in izguba dohodkov vsled tega je že izdatno zmanjšala davčno zmožnost naroda. Nemčija ni dosedaj še skušala pridobiti nove vire za vojno potom novih davkov. To je samoposebi priznanje slabosti. Anglija je šele pred par dnevi naložila novih davkov v višini $575,000,000 na leto. Nemčija noče izpostaviti svojih davkoplačevalcev tako težki skušnji. Ona financira vojno z obveznicami, katere izstavlja davkoplačevalcem ter se zanaša na vojne odškodnine, s katerimi naj bi se zmanjšalo državni dolg.

Velika Britanija vrši naprej svojo trgovino kot ponavadi in s celim svetom ter je vzdržala svoj kredit na zunanjih tržaških. Nemčiji ni treba vzdržati ta kredit, ker ji je zunanji trg zaprt. Ona lahko porabi finančno silo svojega lastnega naroda ter s tem ohrani navidez financijelno solidnost. Ko bo pa prišel konec ter bo končana blokada, bo pritisk na nemški kredit tem silnejši ter bolj nevaren, ker se ga je umetnim potom preložilo.

Z dolgom $20,000,000,000 do $25,000,000,000 ter ekonomskim sestavom, katerega bo treba preosnovati od dna, se bo nahajala Nemčija v veliko bolj kritičnem financijelnem položaju kot Velika Britanija, Francija ali celo Rusija, ker so zadnjeimenovane velesile ohranile in vzdržale trgovinske zveze z nevtralnimi deželami ter so živele tudi tekom vojne na skoro normalni ekonomski podlagi.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Pittsburgh, Pa. — Kdor vrže v ogenj papirnat denar, ne zapade nobeni kazni od strani vlade. Izgubi samo sveto, ki je označena na bankovcu.

Dopis.

Westerly, W. Va. — To je premogarska naselbina, ki leži precej visoko in je vsa obdana s temnimi gozdovi. Slovenec nas je malo takaj, toliko več je pa Hrvatov in drugih Slovanov. Delamo vsak dan, zaslužek je pa odvisen od prostora in od delavca. Kompanija namerava odpreti še en rov, iz česar sklepamo, da bo potrebovala še veliko delavskih moči. Zaenkrat ne svetujem nikomur sem hoditi, ker se delo prav težko dobi. Ker je ta dežela suha, si tolažimo žejo s čajem in kavo. Voda je slaba. Dolgčas si preganjamo s čitanjem slovenskih časopisov, posebno z Glasom Naroda, ki nam redno prinaša vsakovrstne novice iz vseh delov sveta. Nekateri tukajšnji rojaki držijo z Rusi, nekateri z Nemci, jaz pa ne držim ne z enim, ne z drugim, ampak samo s slovenskim narodom. Upamo, da bodo Slovenci tako naklestili Italijana, da se mu ne bodo nikdar več cedile sline po naši zemlji. V bližini se nahajata še dve premogarski naselbini, namreč Kenston in Millburn. Pozdrav vsem čitateljem in čitateljicam! — Matevž Vehar.

Tat.

Spisal **Guy de Maupassant.**

— Saj vam rečem, da mi ne boste vrjeli.

— Le povejte. Kar mirno pripovedujte!

— No, meni je vseeno. Povdarjam pa še enkrat, da je moja zgodba do pičice resnična, čeravno je skrajno nevrjetna. Prepričan sem, da bi jo samo slikarji smatrali za resno, posebno slikarji stare šole, ki so živeli v tistem času.

Slikar je sedel na stol in začel pripovedovati:

— Tisti večer smo torej večerjali pri Sorieulu. On je bil najbolj divji izmed vseh — danes ga že ni več med živimi. Povabljena sva bila jaz in Le Poitteoin, zdi se mi že vsaj, natančno se več ne spominjam. Mislim namreč mornariškega slikarja Evgena Le Poitteoina, ki je že zdavnaj mrtev.

Večerjati pri Sorieulu je tedaj pomenjalo biti pijan. Samo Poitteoin je bil še malo pri pameti, pijan je bil sicer, pa je že vsaj malo vedel, kaj je delal. Mladi, zelo mladi smo bili tedaj.

Ležali smo na preprogah in se pogovarjali. Zdi se mi, da smo govorili o uniformah. Sorieul je skočil k omari, v kateri je imel raznovrstno obleko, privlekel na dan huzarsko uniformo in jo oblekel. Nato je začel siliti Poitteoina, da naj se obleče kakor grenadir. Ker nikakor ni hotel, sva ga prijela in mu s silo oblekla uniformo. Jaz sem se napravil za kirazirja. Sorieul naju je najprej vadil, potem pa zaklical: — Ker smo vojaki, moramo piti! — Takoj je bil skuhan punč, potem pa še eden in še eden. Pri tem smo peli, kolikor nam je grlo dopuščalo, vojaške pesmi.

Naenkrat je rekel Poitteoin, ki je bil še najbolj pri pravi pameti: — Zdi se mi, da je nekdo v sosednji sobi, v ateljeju.

Sorieul je vstal in zakričal: — Imenitno! Tat je!

Zatem je skočil k omari, v kateri je bilo vsakovrstno orožje ter dal meni puško in sabljo, Poitteoinu velikansko puško in dolg bajonet, sam je pa vzel pištolo. Zatem je odprl vrata, ki so vodila v atelje in peljal svojo armado na bojišče.

Ko smo stali sredi velike sobe, je bila vsa polna platna in raznega pohištva, je rekel Sorieul: — Jaz se imenujem za generala. Posvetujmo se! Ti, to se pravi kirazirji, morajo zapreti sovražniku pot. Zapri vrata! Ti, to se pravi grenadirji, bodo moje spremstvo.

Ko sem šel pogledat v drugo sobo, sem zaslišal v ateljeju silno kričanje. Skočil sem nazaj in videl Poitteoina, ko je zadrl svoj bajonet v pupo, kakoršno imajo šivilje za pomerjanje obleke. Ko sta spoznala zmoto, je komandiral general: — Le previdno! Le previdno!

In bojne operacije so se znova začele.

Več kot dvajset minut smo preiskovali vse kote in vse shrambe. Ko sem pomolil svečo v veliko omaro, sem skočil preplašen nazaj. V omari je bil človek, živ človek. Takoj sem zaprl omaro in šel k posvetovanju.

Vsak je bil drugega mnenja. Sorieul je hotel pred omaro zažgati, da bi se tat zadušil v dimu. Poitteoin ga je hotel izstradati, jaz sem pa vstrajal pri mnenju, da bi bilo najboljše, če bi se omaro razstrelilo.

Poitteoin je prodrl s svojim predlogom. On je stal na straži, midva sva pa prinesla punč in pipe.

Po preteku ene ure je rekel Sorieul: — Jaz bi ga pa rad od blizu videl. Kako bi bilo, če bi se ga s silo polastili?

Prijeli smo za orožje, odprli omaro in začeli prodirati vanjo. Silna borba je nastala in čez nekaj minut smo že privlekli starega razcapanega bandita iz omare.

Zvezali smo mu roki in nogi in ga posadili na stol. Nobenega glasu ni dal od sebe. Sorieul se je obrnil k nama, rekoč: — Sedaj ga bomo obsodili!

Jaz sem bil tako pijan, da sem potrdil ta predlog z veseljem. Poitteoin je dobil naročilo prevzeti zagovorništvo, mene sta pa postavila za tožitelja.

Midva sva ga obsodila na smrt, zagovornik je bil seveda proti.

Ko smo hoteli izvršiti smrtno obsodbo, je rekel Sorieul: — Mož ne sme prej umreti, dokler ne sprejme svetih zakramentov. Po duhovnika bo treba poslati...

Ker sem rekel, da je že precej pozno, sta mene izbrala za izpovednika.

Kakih pet minut me je tat preplašeno gledal, potem je pa zajecal: — Saj se žalite, kaj ne, da se šalite!

Sorieul ga je vrgel na tla in mu zlil na glavo polno čašo punča.

Potem je zaklical: — Izpovej se gospodu, tvoja zadnja ura se bliža!

Tat se je začel valjati po tleh in tako silno klicati na pomoč, da smo mu morali s cunjami začepiti usta.

Ko je nameril Sorieul nanj puško, je vprašal Poitteoin: — Ali imamo pravico usmrtiti tega moža?

Sorieul je odvrnil: — Da, pravico imamo, ker smo ga obsodili na smrt!

Toda Poitteoin se ni dal motiti: — Civilistov se ne strelja, tega človeka moramo izročiti rablju. Nesimo ga na policijsko stražnico!

Prijeli smo ga, posadili na veliko risarsko desko in ga še enkrat zvezali. Poitteoin in jaz sva ga nesla, Sorieul, do zob oborožen, nama je pa sledil.

Na stražnici smo hoteli govoriti s policijskim komisarjem. Dobri mož je poznal nas in vse naše šale. Smejal se nam je in nam ni hotel vrjeti, kljub temu, da smo ga prepričevali, da je mož tat in da smo ga našli v stanovanju. Slednjič nam je zapovedal, da se moramo takoj vrniti domov in da ne smemo delati brezpotrebnega ropota.

Odnesli smo ga nazaj. Ko smo dospeli domov, smo vprašali drug drugega: Kaj naj počnemo s tatom?

Poitteoin je rekel z mehkim glasom, da je možak najbrže že zelo utrujen. Pa se nam je res začel smiliti. Zvezan je bil, cunje je imel v ustih in oči so se mu izbuljile.

Vzel sem mu cunje iz ust in ga vprašal: — No, dobri starec, kako se kaj počutite?

— Strela božja, — je zastokal. — kmalo bi imel dovolj!

Sorieul ga je odvezal in mu dal dve čaši punča. Tat je mirno sedel v stolu in nas začudeno gledal. Izpil je toliko punča kakor vsi trije skupaj. Ko se je začelo daniti, je vstal in rekel z mirnim glasom: — Gospodje, gotovo mi boste oprostili, toda jaz moram iti domov.

Prosili smo ga, da naj še malo ostane, pa ni hotel. Stresli smo mu roko, Sorieul ga je pa spremil do stopnic in zaklical za njim: — Pazite, da ne padete, dobri mož, koncem veže je še ena stopnica!

— — — — — — — —

Ko je slikar končal, smo se mu vsi prisrčno smejali. Prižgal je pipo in še enkrat rekel: — Najbolj smešno pri celi zgodbi je pa to, da je od začetka do konca resnična.

Angleški premog za Francijo.

Anglija je dobavila francoskim municijskim tovarnam 2 milijona ton premoga. Transport se je izvršil deloma na ladijah angleške mornarice. Avstralske municijske tovarne so svoj obrat podvojile, vladne delavnice v New South Wales izdelujejo strojne puške in gradijo se delavnice za izdelovanje granat.

Tovariš Kladviček.

Podlimbarski.

(Konec.)

Binder se je vzel po stopnicah v drugo nadstropje, kjer je stanoval kapitan. Črez nekaj minut se je vrnil s kapitanovim služabnikom Žakljem.

Tega žaklja so v prejšnjih časih klicali za Jaka, ko je še v ljubljanski kavarni prinašal gostom majhne skodelice kave in za dobro napitnino tudi novine in velike kozarce vode. Pri vojakih si je naš kapitan gibčnega in bistrega fanta izbral za služabnika in mu nadel francosko ime Jaques (izgovarjaj: Žak). Žaka pa je moštvo prekrstilo v Žaklja. On in pa manipulant Krašna sta bila kapitanova desna roka. Radi smo videli veselega fanta čeprav se je čutil za bitje višje vrste, kar je tudi bil. Za prejemanje hrane je bil prideljen naši četi. Kadar se je delila menaža, smo Žaklju spoštljivo naredili prostor, da je stal najbliže pri kotlu, smel je prvi seči po najlepšem koseu mesa, dobil je najbolj pomasljeni emok. Čast, komur čast! Posebno smo se ga obveselili, kadar je prišel v našo sobo s kapitanovim ukazom, naj pride ta in ta po priporočeno pismo ali denarno pošiljatev. Bog ne daj, da bi kdo razžalil Žaklja vulgo Žaklja. Tisti bi imel opraviti z njegovim gospodom. Podčastniki so ga pisano gledali, ker so se ga bali. Zlobnega srca ni bil in umel je šalo. Prigodilo se je, da je včasih kakšen dovtipnež, ko je bil stopil v našo sobo, zavpil na ves glas: — Abtak! — kar se spodobi samo pri vstopu častnika. Tega pa ni storil zato, da bi norce bril z Žakljem, ampak ker je videl, da spi nepriljubljen tovariš na slamnici, da ga je z onim vzlikom probudil in je moral zaspanec skočiti s slamnice in se postaviti v vojaški postoj. Lenuh se je jezil, kapitanov sluga pa smejal. Izborno je umel posnemati kapitanove kretnje in njegovo strogost.

Žakelj je trdo stopil pred naju z Binderjem, ki sva čakala vsak na eni strani duri, ter naju vprašal, kaj delava tukaj. Vse sva mu razložila, kako in kaj in da pes ne da miru, ker se mu toži po gospodarju. Še naju je grozno vprašal, kaj sva zagrešila, da morava tukaj čakati.

"Moja Flora se je izbosila na jabalnici."

"Falot!"

"Nesel sem naročje slame, ki je bila že c. kr. gnoj, držal v ustih ugaslo pipo brez pokrova."

"Huckerl!"

Žakelj se je vzravnal, z iztegnjenim kazalcem je pokazal na stopnice. "Marš, zafurt šlafen — oba!" se je zadrl in Amor mu je zasekundiral. "Jutri ob enajstih pa oba k raportu! In pes tudi! — Gospod kapitan vam že pokažejo!"

Radostno sva stekla po stopnicah in preko dvorišča v našo sobo. Matiček je odložil čelado in karabinko, potem se je tiho splazil vun, da izpolni svojo obljubo, dano Barbi.

Drugo jutro nama ja korporal Malnarič navsezgodaj prinesel v konjušnico povelje, da sva s Kladivčkom zapisana k raportu, ob osmih je prišel prav tisti ukaz od Marijaša.

Dopoldne sva se likala in napravljala, ko da naju je cesar povabil na kosilo. Ob tri četrt na enajst sva že zmrzovala na dvorišču pred konjušnico, deset minut pozneje je prišel Marijaš, ves razkačen. Stopical je pred nama kakor gladen lev za železno mrežo. Najrajši bi bil treščil z nama ob zid. Pa najina usoda se je nahajala že v močnejših rokah. — Točno pet minut po enajstih je trdo in grozeče prikorakal kapitan, podoben Perunu, preden gre gromu in blisku odpirat zamaške. Prinesel je s seboj vojaško knjigo, službovnik I. del. Joj, kako naju je ozmerjal! Pa ne zaradi rušitve miru in pokoja na Sveti večer — Amorja je sovražil, ni ga mogel videti, odkar mu je nekoč na našem dvorišču pri nekem taktičnem razgovoru v generalovi prisotnosti sredi šaržev, dvignivši nogo, nespodobno oškvrnil nove hlače — ampak okregal naju je zaradi najine neporabnosti sploh. Meni je očital, da je moja kobila vsled moje nebrižnosti in nesposobnosti najbolj zanemarjeni konj vsega škadrona in parkrat zapored me je opsoval z "Luder" in kar je takšnih cvetk s tujih poljan. Kladviču je zaradi pipe brez pokrova za Božič zabrusil v obraz, da je subjekt, ki ni vreden, da tlači travo. Naposled naju je obdaril z enodnevnim zaporom, poostrenim z uklepom črez noč v železne zapone. Zagrozil je, da bo z gromom treščil v škadron, ako se razmere kmalu ne obrnejo na bolje. On že pokaže zanikarnežem! Na videz sva bila vsa poparjena, v srcu pa vesela, da se bova v zaporu lahko naspala.

Ko sva bila v toliki nemilosti odpuščena in sva jo mahala preko dvorišča, sem se na oglu okrenil in pokrepilo je mojo dušo, kar sem videl. Kapitan je skakal pred nadporočnikom z izrazom zlobe v vseh svojih kretnjah ter kazal in trkal na odprti službovnik kakor propovednik na škofov list. Gotovo ga je ošteval zaradi njegovega samovoljnega kaznovanja in mu zabičeval, da ima pri škadronu pravico naložiti kazen do predpisane mere samo kapitan in nihče drug. Tako sodim zato, ker Marijaš od tistega dne ni več tiral vojaka na nočno stražo pred svoje stanovanje.

Hitro sva morala zaužiti menažo, potem pa hajdi v zapor. Na dvorišču sta še vedno stala kapitan in Marijaš, a zdaj že v prijateljskem pogovoru; oba sta pušila.

"Ta pa velja", je rekel Matiček, ko se je bil v polutemni luknji zavil v koc in zleknil po deskah. "Vso noč nisem zatisnil očesa, zdaj pa takšna dobrota! — Uh!"

"Ali je bilo lepo pri polnočnici?"

"Hej! Še lepše pa pozneje pri Barbi. Sezul sem črevlje in tihotapil z njo po hodniku v njeno kuhinjo. Zjutraj ob petih sem šel od nje naravnost k svojemu konju."

"To sta si pa dosti povedala."

"I-i-i!" je rekel Matiček in zasmrčal.

Zvečer ob devetih je prišel Malnarič in naju vklenil. Nataknil je vsakemu dve železni zaponi — imenovali smo jih molek — eno nad desno pest, drugo črez gležnj leve noge obe zaponi je sklenil s ključavnico. Prekrižanih rodov naj bi vso noč čepela na deskah. Pa nisva. Moja roka je bila tako drobna, da sem jo prav lahko potegnil iz zapone. Potem sem pomagal Matičku, da je tudi on osvobodil roko. Vso noč sva slavno spala. Ko je zjutraj krog oglov zvala trobenta moštvo v konjušnice, sva vtaknila roki zopet v železje, ker pričakovala sva korporala, da naju reši molkov.

Tako sva praznovala božične praznike.

Drugo leto pred svetim Jakobom se je vrnila Barba na Kolovraško, debela kakor bolha. Meseca oktobra je Kladvičkov Matiček prestal svoja tri leta vojaške službe. Ukajoč se je peljal na Kolovraško k svoji Barbi in k svojemu nezakonskemu, dva tedna staremu sinku Kozmi, katerega je prihodnji predpust pozakonil.

Postaral sem se menda, ker danes poznam Kladvičke že v četrtem rodu. Prvi je bil Jernej, ki je rodil Matička, Matiček je rodil Kozmo, Kozma pa Matevža, ki šteje sedaj že petnajst let. Nadejam se, da doživim še peti rod Kladvičkov, ako se prej ne pogrezne kakšna cerkev name ali mi ne pade zrakoplovec na glavo. Naj se zgodi kakor nanese usoda! Človek stoji ob strani in gleda, kako ljudje hite z množitvijo.

Rad bi izvedel, kje sta moja dva prijatelja MARTIN KRIVC in JOHN RIFEL. Pred tremi meseci smo bili skupaj v Chatham, Mich., in od tam sta odšla nekam v Sheboygan, Wis. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi, ali naj se sama oglasita. — John Ostanek, Well Spur, P. O. Forest Lake, Mich.
(30-9—2-10)

Kje je FRANK KOBE? Doma je iz Gornje Težke vode, fara Stopiče. Star je 50 let in biva v Ameriki že 20 let. Povedati mu imam nekaj važnega iz starega kraja, zato prosim, da se mi javi, ali pa če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani. — Frank Mausar, 551 — 62. Ave., West Allis, Wis.
(30-9—2-10)

Kje je ANDREJ PIRMAN? Doma je od Sv. Trojice pri Cerknici na Notranjskem. Lansko zimo sva bila skupaj v šumi v Pennsylvaniji. Z njegovim bratom sva pa skupaj tu v Clevelandu. Če je komu znan njegov naslov, naj ga mi naznani, ali naj se pa sam javi. — Lawrence Žnidaršič, 1143 E. 63. Street, Cleveland, O. (30-9—2-10)

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

IŠČEM
služkinjo za dva otroka v starosti od 2 oz. 5 let. Plača po dogovoru. Naslov:
M. Dergane,
440 W. 36. St., New York, N. Y.
(30-9—2-10)

NAZNANILO.
Rojakom v državah Illinois in Wisconsin naznanjamo, da jih bo de obiskal naš zastopnik

Mr. FRANK MEH
kateri je opravičen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" in izdajati pravoveljavna potrdila. Rojakom ga toplo priporočamo.
Upravništvo 'Glas Naroda'.

Dr. Richterjev
PAIN-EXPELLER
za revmatične bolečine, okrelost in negibčnost sklepov in mišic
Pristni prihaja v zavoju, kot je naslikan tukaj. Odklonite vse zavoje, ki niso zapečateni z Anchor varstveno znamko. —
25 in 50 centov v lekarnah ali naravnost od
F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington St.
New York, N. Y.

Izvanredna ponudba za bolne.
To je zadnji mesec, ki nudimo —, da hočemo natančno preiskati vaše telo, kemično analizirati urin ter mikroskopično preiskati kri in izmeček ter izvršiti $10.00 vredno preiskavo z
X-ŽARKI
VSE ZA $2.00.
Nobenega ugibanja ali pomot glede vaše bolezni. X-žarki zrejo naravnost skozi vaše telo. To je zlata prilika in vsem bolnikom se svetuje, naj se je poslužijo, tudi ako žive 200 milj od tu. Izplačalo se bo priti.
Pridite takoj. — Odlašanje je nevarno.
Dr. L. E. SIEGELSTEIN,
308 Permanent Bldg. 746 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio.

Kje je ANTON ŠERCER? Svoječasno je bil v West Virginiji in sedaj ne vem, kje se nahaja. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, naj mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Jacob Šercer, Box 93, Warren, Ark.
(28-30—9)

HARMONIKE
bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.
JOHN WENZEL,
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

Kadilci
TURKISH TROPHIES
cigaret pred petnajstimi leti so kadilci
TURKISH TROPHIES
tudi danes.
Izdelovalci najboljših turških in egipčanskih cigaret

NAZNANILO.
Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. IVONKO JAKSIC,
ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.
Sedaj se mudi v Pittsburgh, Pa., in okolici.
Upravništvo "Glas Naroda".

'KRACKERJEV' BRINJEVEC
je najstarejše in od zdravnikov priznano kot najboljše sredstvo proti notranjim boleznim.

Cena za "BRINJEVEC" je: 6 steklenic $ 6.50
12 steklenic 13.00
V ZALOGI IMAMO
tudi čisti domači TROPINJEVEC in SLIVOVKA kuhana v naši lastni distileriji.
Naše cene so sledeče:
Tropinjevec per gal. $2.25, $2.50, $2.75 in $3.00
Slovovitz per gal. ..... $2.75—$3.00
Tropinjevec zaboj ..... $ 9.00
Slivovitz zaboj $13.00
"66" Rye Whiskey 5 let star, zaboj $11.00
Rudeča Ohio vina per gal. .... 55c., 60c., 65c.
Catawba in Delaware per gal. ..... 75c.—80c.
Za 5 in 10 gal. posodo računamo $1.00, za 25 gal. $2.00, za večja naročila je sod zastonj. Naročilu naj se priloži denar ali Money Order in natančni naslov. Za pristnost pijače jamčimo.
The Ohio Brandy Distilling Co.
6102-04 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

PHONE 246
Zastopnik "GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Frank Petkovšek
Javni Notar (Notary Public)
718-720 MARKET STREET
WAUKEGAN, ILL.
PRODAJA fina vina, izvrstne smoke, patentirana zdravila.
PRODAJA vožne listke vseh prekomorskih črt.
POŠILJA denar v stari kraj zanesljivo in pošteno.
UPRAVLJA vse v notarski posel spadajoča dela.

Slovanski Svet.

Zemljepisna in statistična slika današnjega slovanstva.

Napisal prof. Lubor Niederle.

(Nadaljevanje)

Solnograški nadškofje so se nad dvesto let trudili, predno so navadili Slovence, da so plačevali desetino. Kompaktna naseljenost Slovencev južno od Drave, kjer so se posamezni nemški otoki poslovenili prihaja brezdvomno med prvimi vzroki v poštev pri vprašanju, zakaj Slovenci niso izgubili popolnoma svoje narodnosti; saj vemo, da so bile na Slovenskem teritorijalne izgube večje nego jezikovne.

5. Nemško naseljevanje je škodovalo Slovencem teritorijalno in s tem narodno predvsem ob periferiji. V središču ni bila kolonizacija in germanizacija tako silna; za to pa je tu srednjeveški pravni in družabni red, fevdalizem, uničeval Slovence socijalno in s tem obenem narodno. Tu je treba pripomniti, da so bile med Slovenci že tudi poprej stanovske razlike; domnevana staroslovanska demokratičnost je idealizacija.

Prvotno slovensko plemstvo je vedno bolj izginjalo: mnogo ga je padlo v bojih, ostali so se polagoma potujčili; asimilacija s tujerodnim življem je donašala plemstvu gospodarsko korist in s tem družabni vpliv. Svobodni slovenski posestnik se je začel pogrezati v podložništvo in suženjstvo. Vsi tisti, ki so se uklonili tujemu gospodstvu še le potem, ko jih je k temu prisilil meč, so po vojnem pravu izgubili svojo svobodo in njih zemlja je prešla v last zmagalcev: ujetniki v boju in uporniki so postali sužnji, mrtvo blago, ki se je kot delavna moč darovalo, zamenjavalo ali prodajalo na trgu. Graščak je imel celo pravico, da je razveljavljal zakonske zveze med sužniki.

Papež Hadrijan IV. (1154—1159) jei zrekel odločno, da se zakonski sužnji ne smejo razporočati. Odslej so se priznavali otroci sužnjev za zakonske. Iz leta 1177 in 1178 sta se ohranili v arhivu nižjeavstrijskega mesta Stein poleg drugega dve carinski tarifi, v katerih se imenujejo kot izvozno blago tudi slovenske deklice ("wendisch — slavische Maedchen").

Križarske vojne so pospešile živahno kupčijo po Donavi med Nemčijo in vzhodom. Ime Slovan je pomenjalo Nemcem in Italijanom sužnja. Suženstvo se je sicer vedno bolj ublaževalo, sužnjem se je omogočevalo, da so se odkupili; vendar so se ohranile različne stopnje nesvobodnosti do najnovejšega časa (1781 in 1848).

Nemški kralji so si v svojem stremljenju po cesarski kroni v Rimu morali predvsem zagotoviti prosto pot čez Alpe v Italijo. Ta pot je vodila skozi slovensko ozemlje.

Zato vidimo ,da so kralji darovali mnogo posestev zlasti duhovski gospodi, ker se jim je zdela najbolj zanesljiva, da jih podpira pri njih prizadevanju. Če se je pa duhovska gospoda v boju med cerkvijo in državo pridružila nasprotnikom države, potem so nemški kralji poizkušali, da podarjeno zemljo izvijejo iz rok duhovske gospode in jo izroče posvetni.

Posestva duhovske in posvetne gospode so ležala sredi svobodnih slovenskih posestev. Duhovski in posvetni mogotci so skušali zaokroževati svoja posestva s tem, da so mala gospodarstva spajali s svojimi v velike komplekse. To so kaj lahko delali, ker so imeli sodno pravico na svojemu ozemlju. A tudi z nakupom in zamenjavo se je vršilo zaokroževanje.

Cerkev je množila svoje bogastvo s tem, da so ji božjepotniki in križarji darovali, prodajali ali zastavljali svoja posestva. Plemiči in drugi bogatini so ob smrti zapuščali imetje cerkvam in samostanom bodisi iz dobrega namena, bodisi zato, da bi se bogatimi darovi spravili s cerkvijo zaradi svojega pregrešnega življenja.

Posvetni velikaši so množili svojo moč zlasti kot cerkveni branitelji ali zagovorniki (advocatus). Cerkve in samostani so prosili posvetne kneze, da so jim z orožjem branili njih imetje in pravice. Taki branitelji pa so mnogokrat postali tlačitelji, ki so si s cerkvenimi posestvi pridobivali oblast na škodo svojih varovancev.

Ravno tako in še v večji meri so postajali svobodni posestniki nesvobodni pod pritiskom ostrih vojaških postav srednjega veka. Kdor je imel svobodno zemljišče, je moral iti v boj, kadar in kolikorkrat ga je kralj pozval, a ves čas se je moral oskrbovati sam s hrano in obleko. In sedaj pomislimo na brezštevilne in dolgotrajne boje tistih časov, zlasti na jugu! Mali gospodarji so morali obubožati. Zato so se udajali posvetnim in posebno duhovskim velikašem v varstvo in jim prepuščali prostovoljno svojo posest, da so oni namesto njih prevzeli vojaško dolžnost.

Na ta način so se svobodni posestniki oproščevali vojnega bremena, obenem pa so izgubili svojo prostost, ker so od svojega posestva plačevali davščino in bili navezani na grudo.

Število nesvobodnih slovenskih, kakor seveda tudi nemških kmetov je vedno bolj naraščalo. Sicer je bilo razmerje med gospodarjem in podložnikom jako različno: ponekod je smel podložnik posestvo kot dedščino zapustiti svojim potomcem, ali ga prodati; drugod ga ni smel prodati; tretji zopet — to je bilo navadno na Spodnjem Štajerskem, Koroškem in Kranjskem — ni imel niti pravice podedovanja. Poleg tega je moral podložnik dajati razne davščine in tlačaniti.

Na kraljevskih in plemiških posestvih so delali nesvobodni slovenski in nemški kmetje kot hlapci in dekle edino za hrano, stanovanje in obleko, ali pa so dobivali kos zemlje za obdelovanje in dajali od tega davek v pridelkih.

Poleg kmetov so bili na vsakem takem posestvu tudi nesvobodni rokodelci, ki so služili najprej svojemu gospodarju; kar jim je ostalo časa, so ga porabljali za svojo korist, da so delali za prodaj. Kmetje in rokodelci so si lahko kupili svobodo. Okrog stolic ali dvorov, kjer je bival vladar ali njegov namestnik, t. zv. palatinski grof, ter okrog gradov plemičev in škofov so se poleg grajskih služabnikov in vojakov (ministerijalov) naseljevali svobodni kmetje, deloma zato, ker je bilo tu središče gospodarskega, trgovskega in političnega življenja. Na drugi strani so pa tudi nesvobodni kmetje in rokodelci uhajali v mesta, da si pridobe svobodo, ako jih ni zateval nazaj njih gospodar v določenem roku. ("Stadtluft macht frei").

To je bil početek mest razen onih, ki so se dvignila na temelju starih rimskih mest. Iz rokodelstvo in trgovstva se je razvil oni ponosni stan meščanstva, ki je bil pri velikih narodih v srednjem veku nositelj svobode in napredka. Prijetno mestno življenje je vabilo tudi učene stanove in gospodo s kmetov v mesta, kjer je uživala pridelke svojih posestev in hotela kakor kmetom gospodovati tudi meščanom, ki so se družili v trdne zadruge, s katerimi so si izvojevali neodvisnost.

Po naših primorskih mestih je prevladal laški, drugod nemški življ. Polagoma in nezavedno se je slovensko mestno prebivalstvo potujčevalo.

Ivan Vrhovec navaja n. pr. izmed 272 novomeških hišnih posestnikov iz 1515 leta 98 s slovenskimi imeni, ki so pa že tako popačena, da je nekatera težko spoznati. Mestna uprava je bila urejena po nemškem pravu, v obrti in trgovini je odločeval nemški upliv. O Ljubljančanih zatrjuje Valvasor, da so živeli mirno med seboj "kakor ovce v staji: Kranjci, Štajerci, Koroščі, Hrvatje, Italijani, Tirolci, Bavarci, Sasi, Franki, Švabi, Šlezi, Moravci in Čehi, da, celo Danci, Pomorani, Holandci in Francozi so prihajali sem; tretjina meščanov so bili zgolj tujci."

Nemški trgovci so se v Benetkah združili v t. zv. "schwaebische" in "fraenkische Tafel", nikdar se slovanski trgovci ne imenujejo posebe, sedeli so v Benetkah z Nemci skupaj. Stavbarstvo je bilo izvečine v rokah tujcev.

6. Ko so si Nemci osvojili vse slovenske dežele, so jih združili v eno upravno celoto: v vojvodino Karantanijo ali Koroško, ki je imela na vzhodu in jugu svoje pokrajine ali marke. Te mejne pokrajine so pač imele glede varstva mej samostojne zapovednike, mejne grofe, ki so bili sicer podrejeni koroškemu vojvodi. Karantanija ni bila z Nemčijo spojena v enotno državo z enakimi zakoni in enako upravo, slovenske dežele so obdržale svoje pravne običaje, svojo mero in denar. Za nemške koloniste so seveda veljali nemški zakoni. Pozneje se je spojila slovensko, nemško in rimsko pravo, iz česar so nastali dež. zakoniki.

Dočim so izpočetka po Karantaniji vladali domači knezi, je po mejnih pokrajinah že Karol Veliki takoj nastavljal Nemce, ker se mu Slovenci niso zdeli dovolj zanesljivi. Ko so po uporu Ljudevita Posavskega prenehali domači knezi, je bila Karantanija tesneje spojena z vojvodino Bavarsko do 976. leta, toda imela je svoje upravitelje.

Bavarsko-karantanski vojvodi so hrepeneli po neodvisnosti od nemškega cesarstva, zato je prišlo do delitve obeh vojvodin. A tudi karantanski vojvodi so hoteli postati neodvisni; Eppensteinec Adalbero je n. pr. celo sklenil zvezo s Hrvati, da bi odcepil Karantanijo od nemške države.

Posledica Adalberovega upora je bila ta, da so nemški cesarji začeli ločiti mejne pokrajine od Karantanije in jih povzdigovati v samostojne vojvodine. To se je godilo z vzhodnimi in južnimi markami od konca XI. stoletja naprej. Tako so polagoma nastale sedanje dežele ali kronovine, po katerih so se še ohranili Slovenci.

(Nadaljuje se).

Glas malih narodov.

Po "The Literary Digest" v New Yorku posnemamo sledeči članek, ki je posebno zanimiv za nas Slovence in ki priča, da so nas le začeli spoznavati in priposnavati Amerikanci, za kar gre seveda prva hvala Čehom, ki so se še pri vsaki priliki izmed vseh Slovanov najbolj vstrajno, odločno in tudi uspešno potegovali za svoje pravice. Če bi se mi v Ameriki malo bolj pobrigali za svoje pravice ter bolj premišljeno razmotrivali o svoji bodočnosti, bi brezdvomno dosegli pomembne uspehe. Seveda ne sami. Tudi ne s tem, da bi šli čez skrajnosti, bodisi v eni ali drugi strani. Sledeči članek, povzet po enem najboljših ameriških tednikov, ki zastopa in izraža mnenje inteligentnih in naobraženih Amerikancev, priča, da prav dobro razumejo nesrečno stanje malih, zatiranih narodov. — Tekom vojne so docela spoznali agresivno in zatiralno politiko Nemčije, ki je v njih očeh izgubila ves ugled, ki ga je uživala v preteklosti. Ni dvoma, da ne bi pomagali rade volje malim narodom pri njih zahtevah. — Pomagali so Belgiji, zdaj se že javno piše o načrtih, kako bi se odpomoglo skrajni bedi Armencev, ki jih koljejo Turki kar na debelo. Kot narod, ki se zaveda načel ljudo-vlade in svoje zgodovine, ki je polna bojev za svobodo duha in telesa, čutijo v sebi dolžnost, govoriti in delovati v prilog zatirancev in proganjanih.

Evo, kaj piše ta tednik:

— Razcepljeni doma, imajo mali evropski narodi v svobodni Ameriki priliko, da izrazijo svoje nade in bojazni svetu in da zahtevajo pravice brez strahu na zle posledice. Vsaka velikih vojskujočih se držav ima v svoji sredi več ali manj teh podjarmljenih narodov, od katerih so trpeli nekateri skoz stoletja zatiranje in preganjanje od strani vladajočega naroda. Tako v Rusiji Rusini, Litvini in Leti; v AvstroOgrski Čehi, Moravci, Slovaki in nekaj Rusinov na vzhodu, dočim žive na jugozopadu Hrvatje, Slovenci in drugi jugoslovanski narodi, ki upajo, da bodo slednjič dosegli pravico svojega narodnega obstoja. Poljska pa je raztresena deloma v oblasti Rusije, deloma Nemčije in Avstrije ter ne dobi pravice od nobene izmed teh, dočim so v Turčiji krščanski narodi, kakor Armenci in Sirci, v neprestanem strahu pred ognjem in mečem svojih mohamedanskih sosedov. "The Literary Digest" je objavil pred kratkim serijo člankov, ki kažejo in razodevajo želje teh "enakih narodov", zdaj pa nudi svojim čitateljem prvo priložnost, ki se je kdaj nudila, s tem, da podaja skupaj nazore teh podjarmljenih narodov, kakor se izražajo v njihovih časopisih v Združenih državah. Ti nazori so še posebno dragoceni, ker razodevajo pravo nehlinjeno mnenje piscev ter vernejše razodevajo občutke podjarmljenih narodov, kakor katerekoli navedbe iz časopisja v stari domovini.

V Ameriki izdavano časopisje teh narodov je pokazalo precej zanimivih posebnosti, od katerih je ena najbolj zanimivih in posebnih ta, da se nahaja med vsemi temi podjarmljenimi narodi samo eden, ki je s celim srcem na strani nemških držav. Rusinsko časopisje, ki reprezentira narod kakih 40,000,000 duš, ki prebivajo v Ukrajini, južni Rusiji in Galiciji, je brez izjeme izrazilo najodločnejšo željo za zmago nemških armad in veliko antipatijo do Perzije in vseh njenih podjetij. Med drugimi narodi, ki tudi bivajo v Rusiji, pa vidimo Fince precej enako razcepljene, dočim se obnašajo Litvini in Baltiških pokrajin precej nevtralno ter kažejo nekoliko nagnjenja do zaveznikov.

Poljaki, kojih nekdanje kraljestvo je zdaj razcepljeno in razdeljeno med Rusijo, Nemčijo in Avstrijo, so nekako razcepljeni v svojih simpatijah. "Kuga na obe dinastije!" je mnenje povprečnega Poljaka, ki se neče zadovoljiti z ničemer drugim, kakor obnovljenjem starodavne slave njegove dežele. Oba nasprotnika pa sta se vsekakor zelo trudila pridobiti si njihovo naklonjenost in baje sta obljubila, da bo ostala na razvalinah nova, oživljena Poljska. Prisiljeni po tej situaciji, da se odločijo na eno stran, je poljsko časopisje v Ameriki bolj nagnjeno na stran zaveznikov, dasi so tudi izjeme z nasprotnim prepričanjem.

Mnogojezična avstro-ogrska država naravno obsega mnogo teh podjarmljenih narodov, ki so v celoti odločno na strani zaveznikov. Nikjer pa se to mišljenje ne izraža odločnejše, kakor pri Čehih, kojih časopisje o tej deželi je popolnoma ustrajno in složno v stremljenju, da se združi z ostalimi slovanskimi brati, kar bi bilo omogočeno edino-le, če bi bile obe nemški zaveznici poraženi. Kot eden najbolj živahnih in dobro organiziranih od vseh trpečih narodov, so vodili ameriški Čehi vstrajen boj v svojem časopisju in Češka Narodna zveza v Ameriki je izdala neko knjižico, v kateri zavrača "Oklic na ameriški narod" (Appeal to the American People) proti izvažanju orožja, ki je bil objavljen kot oglas v listih pred nekaj mesecev. To zavračilo je podpisano od petih narodnih zvez, urednikov šestindvajsetih čeških časopisov in od desetih urednikov drugih narodnosti, in ti izpričujejo, — da je bil podpisan oni "oklic" od časnikov, kojih izdajatelji niso vedeli pravega njegovega namena ter niso prečitali vsega besedila. Njihove podpise se je dobilo z nepravimi pretvezami.... Mi, zastopniki velikega dela evropskih izseljencev v Ameriki, smatramo za svojo sveto dolžnost, da izrazimo.... Mi izražamo svoje popolno zaupanje v vlado te dežele za njeno pravilno in skrbno obnašanje kot velika nevtralna velesila ter zavračamo najodločnejše nemoralno in hlinjeno gonjo proti deželam, ki branijo zlorabljeno Belgijo ter se bojujejo za povzdig malih narodov k posebni eksistenci in neoviranem razvitku. — Pečoč se potem s čisto češkimi zadevami, pravijo ti narodni zastopniki:

— Zgodovina Avstrije v zadnjih štirih stoletjih je rekord in višek brezprimerne in drugod nepoznane gonje in zatiranja nenemških in nemažarskih narodnosti. Od rok Habsburžanov še sedaj kaplja kri čeških mučenikov, obsojenih na smrt in umorjenih samo radi tega, ker so imeli pogum in moralno silo, upirati se iti v boj za vlado, ki je v mnogih ozirih veliko slabša, kakor je bil carizem v najslabših slučajih. Dejstvo je, da je bilo več čeških regimentov v avstrijski armadi decimiranih in razpuščenih, ker se Čehi nočejo boriti za koristi Habsburžanov in Hohenzollerncev. —

Taki nazori najdejo mnogo odmeva med narodi, kakor so Slovaki, Hrvati in oni mali narodi, ki gledajo v bodočnost in ustanovitev nove države "Jugoslavije" ob obalah Jadranskega morja. "Jugoslovanski" uredniki, ki so analizirali položaj za nas, so mnenja, ad je najmanj 90 odstotkov Jugoslovanov nasprotnih nemškim sosedom in upajo, da bo zmogo zaveznikov rodila nove prilike za narodni razvoj.

Podjarmljeni narodi Turčije so ji odločno sovražni. Armenski časopisi so zelo nasprotni in arabski časniki, ki jih urejujejo ponajveč krščanski podaniki Sultana, gledajo z zaupanjem v bodočnost in oprostitev od mohamedanskega nadgospodstva.

In dočim smo uvideli, da so vsi ostali narodi Rusiji in njenim zaveznikom prijazni, so Rusini njeni odločni nasprotniki. Tako n. pr. piše urednik Pittsburškega lista "Sojuz":

— Ta vojna ni naša vojna. Mi smo čisto pasivna bitja v tej zmedi, ker nimamo nikake svoje vlade in je naš narod razcepljen deloma podanik Avstrije, deloma Rusije.... Naši bratski Slovani, Rusi, so smrtni sovražniki našemu razvoju, dočim, na drugi strani, nam je dala Avstrija, odkritosrčno ali ne, in morda le sledeč svojemu staremu načelu "divide et im pera", — po velikem boju sicer priliko, da razvijamo svoje narodne posebnosti in [illegible]le.... Na strani Rusije ni upanja za nas. Na strani Avstrije, dasi morda ne bomo dosegli neodvisnosti, pa smo popolnoma gotovi, da bomo dosegli prostost narodnega razvoja, kar so nam dovolili, predno se je začela vojna. Zato smo mi na strani osrednjih velesil, — Nemčije in Avstrije.

Iz Serantona slišimo po uredniku "Narodna Wola" drugo rusinsko mnenje.

— Naše odločno stališče proti oni utrobi evropejskega nazadnjaštva — ruskemu uradništva od danes — še ne znači, da smo mi Rusini sovražni ruskemu narodu, ali, na drugi strani, da se popolnoma strinjamo z avstro-ogrsko vlado in vso njeno politiko. Mi pripoznavamo temeljno idejo avstro-ogrske ustave — enake pravice za vse narode. Istočasno pa nismo slepi, da ne bi videli pomankljaje. Mi Ukrajinci smo bili rusificirani v Rusiji, pomadžarjeni v Ogrski, rumunizirani v Bukovini in popoljačeni v Galiciji. Vendar neglede na vse ovire, je naš poljedelski narod v kratkem ustavnem življenju v Avstro-Ogrski ne samo držal svoje tam, ampak še celo svetil kot plamenica Ukrajincem v Rusiji ter postal opasen despotični Rusiji, pred katerim se je začela tresti. To pojasni, zakaj da so simpatije Ukrajincev na strani Avstro-Ogrske in proti Rusiji, in da imajo prav, je dokazala Rusija sama v očigled celega sveta s svojimi poizkusi iztrebiti Ukrajince tekom svojega kratkega bivanja v Galiciji.

Kot zgled za mišljenje finskega naroda, naj navedemo dva časopisa, eden, luteransko versko glasilo "Amerikan Suometair" v Hancock, Mich., ki priznava, da izvirajo simpatije njegovih čitateljev z Nemčijo bolj iz kulturnih, kakor političnih vzrokov.

— Simpatije naših čitateljev se nekako cepijo med Rusijo in Nemčijo, toda v celoti moremo reči z dobrim vzrokom, da so simpatije Fincev bolj na strani Nemčije, kakor pa Rusije in njenih zaveznikov.... Kar se tiče nas samih, smo mnenja, da bi prinesla zmaga Nemčije tudi zmago zapadne civilizacije — celo za Anglijo in Francijo — ker ruska nadvlada bi pomenila nevarnost tako za kulturo, kakor za razširjenje demokracije.

"New Yorkin Nutiset" zavzema nekam drugačno stališče ter pripomni, da, dočim ljubijo Finci Rusijo malo, ljubijo Nemčijo še manj.

— Finski narod ni prijazen ruski birokraciji, a videli so preveč dobrih zgledov na Poljskem, da bi mogli upati kaj od te dežele. Tako dolgo, dokler ne postane Finska vojno pozorišče, — naš narod nima prav nič vzroka, nagibati se na kako stran v tem konfliktu. Seveda, nekaj jih je v našem narodu, ki globoko črtijo Rusijo in ki se glasno izražajo, naj bi Finska pomagala Nemčiji ter dobila neodvisnost v plačilo za to. A večina našega naroda je dovolj premišljena, da nasprotuje tem težnjam.

Litvinsko mnenje nam podaja urednik bostonskega Keleivis. O svojem narodu, pod carjevim gospodstvom, piše:

— Konservativci — klerikalci in nacijonalci so v prilog Rusije, kajti ruski narod, kojega kultura je nižja, kakor ona Litvinov, so manj nevarni nasprotniki.... Progresivni pa — socijalisti in radikalci in pruski Litvini — so na strani Nemčije, ker Rusija je bila vedno zatiralka napredka in svobode.... Če bi bila vojna samo med Rusijo in Nemčijo, bi bile simpatije Litvinskega naroda odločno na strani Nemčije, toda, ker so Anglija, Francija in Italija na strani Rusije, se mnogi naši rojaki boje, da bi pomenila nemška zmaga svetovno gospodstvo, in iz tega vzroka simpatizirajo z zavezniki.

Urednik Serantonskega Laisvoji Mintis se izraža podobno, a pravi, da hočejo nacijonalisti raje popolno neodvisnost, kakor pa avtonomijo pod rusko suvereniteto. On misli, da, če bi se morali Litvinci v sedanjem času odločiti za eno izmed Nemčije in Rusije, bi bilo zelo težko izbirati med kladivom in nakovalom:

— Litvini so trpeli skoz stoletja od nemškega zatiranja. A nič manj niso trpeli od Rusije.

Brooklynski "Vienybes Lietuvininku" pa se sploh brani odločiti na kako stran češ, Rusija in Nemčija sta bili obe enako kruti v zatiranju. Toda urednik lista "Tarka" meni, da je večina Litvinov za Rusijo, ker ustavna svoboda je neizogibna po vojni. — Podobno se izraža tudi 'Lietuva' v Chicagi.

— Od dveh slabih stvari si moramo naravno izvoliti ono, ki je manj slaba. To je zadosten vzrok, zakaj je velika množina Litvinov na strani Rusije in njenih zaveznikov. Litvinija je razdvojena med Nemčijo in Rusijo in obe te dve sta na vso moč trudili, da iztrebijo ta nekoč močen, a zdaj — skoro pozabljen narod. Nemčija je izvršila svoje delo boljše ter na "kulturen" način skoro uničila Litvine v vzhodnji Prusiji. Sicer nas ruske roke tudi ni božala očetovsko in nežno in zatiranja je bilo mnogo in težkega tudi. Kljub temu smo na strani Rusije, ker se nam obeta boljša bodočnost v slučaju končne zmage zaveznikov in Rusije.

Pri poljskem časopisju pa opazimo nekako obotavljanje izraziti se na katerokoli stran. "Gazete Buffaloska" samo pripomni: — Mi smo nevtralni, — dočim pravi neki drugi ugledni list.: — Dyennik Dla Wszystkich, da —

— Mi Poljaki bi videli najrajše najstrašnejše poražene vse sovražnike Poljske, take roparske države, kakor Rusija, Prusija in Avstrija, kajti le potem, po popolnem porazu in izčrpanja teh sovražnikov, bi mogel upati poljski narod na neodvisnost in zopetno ustanovitev lastne države.

— Eno najznačilnejših nazorov Poljakov se razodeva v "Narodowiec" v Clevelandu:

— Če bi bile Rusija, Nemčija in Avstrija na eni strani in ostali svet na drugi, bi Poljaki gotovo čutili in delali z ostalim svetom. Tako so čutili in delali za časa Nepalconskih vojn.... Da se jasno izrazim, samo tako-le lahko izrazim svoje simpatije: — Želim, da bi bila Rusija pobita in razkovana od Avstrije, Nemčije, Turčije in tudi želim, da bi Nemčija isto doživela od Francije, Anglije in kogarkoli, ki se bo še zapletel v vojno. — To bi se zamoglo zdeti nespametno in nelogično od kakega člana drugega naroda, pa je logično iz ust Poljaka.... Ne dam počenega groša za vse mogoče obljube in manifeste carjeve. Poznam Rusijo — in tako jo pozna vsa Evropa. Na drugi strani bi pomenila zmaga Nemčije počasno, a gotovo germanizacijo Poljske....

Svet ne rabi nikakih političnih velikanov, kakor so Rusija in Nemčija. Obe bi bilo treba prikrajšati, ne da bi se ranilo narodnih občutkov tako ruskega, kakor nemškega naroda. To bi se moglo zgoditi, če bi se jim odvzelo kar ni niti prusko in ne rusko, če bi odstopili poljsko zemljo, ki sta jo vzeli proti volji poljskega naroda — skoro.

Češki listi so seveda brez izjeme proti Avstriji in Nemčiji. Hočejo neodvisnost, a stem nočejo škodovati nemškemu narodu kot takemu.

Enako mnenje zastopa večina hrvatskih, slovaških in drugih listov. Vsi hočejo biti prosti.

Izvenevropski mali narodi, zatirani skoz stoletja od Turkov, so odločni nasprotniki Turčiji in njenega sitema.

Skratka vsi mali narodi so nezadovoljni s svojo usodo. Vsak upa na boljše. Prišlo bo pa le od sloge in naobrazbe.

Bodočnost bo pokazala, v koliko se bodo te nade izpolnile.

Slovensko katoliško

podp. društvo svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: ALOJZ TAVČAR, 299, N. Cor. 3rd St., Rock Springs, Wyoming.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Davson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 11¼, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Za kratek čas.

Pogovor.

— Ženske so res čudne, a meni se vendar zdi, da sem uganil skrivnost ženske duše.

— Eha??

— Tako je. Vse ženske se dajo razvrstiti na tri skupine: ene, ki se vdajo, ene, ki se prodajo in ene, ki se izposodijo.

— Meni so zadnje najljubše.

Premagan Pitagorejec.

Nekdo je hotel s pomočjo Pitagorejeve avtoritete pokazati, kolikokrat se je že rodil. Tovariš mu ni hotel verjeti. Užaljeno je rekel prvi: — V dokaz, da sem že bil na svetu je vendar moj spomin, ki mi pravi, da si bil ti takrat mlinar.

Drugi se je čutil prizadetega in pristavil, da zdaj že vrjame, komu je osvežil spomin.

— Spominjam se, da takrat, ko sem bil jaz mlinar, si bil ti moj osel.

Ne ugaja ji!

— No, kako ti pa ugaja tvoj najnovejši čestilec?

— Ne posebno; ta je preveč — potrpežljiv.

Dobro jo je.

Igralka: — Gospod režiser — tako ne gre dalje! Na vsak način zahtevam, da igram v prihodnji novi igri naslovno ulogo.

Režiser: — To Vam rad obljubim. Prihodnja igra, ki jo bomo igrali, ima naslov: — Stara Fregata.

AMERIKANSKO SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO LIGA

SLOVENSKA LIGA

TE VKUP, TE VKUP, TE VKUP V SLOVENSKI LIGI!

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Frank Sakser, predsednik, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Edward Kalish, tajnik, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
John Jager, blagajnik, 5241 Upton Ave. So., Minneapolis, Minn.

C. Golar:

Beli in rdeči petelin.

Blizu ali daleč je živel v vasi mož, ki mu je bilo ime Primož. Bolj odljuden nego priljuden, ni bil nikomur na potu, dobro se je spoznal na žganje in vino, razumel se je bolj na ribe nego na vole, in bolj na kače nego na konje; tudi nad fronki se ni pritoževal, znamenje, da jih ni plačeval nikoli. Postave je bil prej majhne, kakor velike, in prej debele nego suhe. Čelo je imel nizko in poševno, na sencih so se kazale debele žile, nos je bil majhen in čeljusti nenavadno močne. — Njegova temnorjava, razgubana in razorana lica so kazala, da bi utegnil imeti kakih petdeset let, rajši eno ali dve več, dasi je imel še polno glavo trdih, sršečih las. Brke je nosil debele in močne, a brado je bril. Oblačil se je v sirovo, kmečko sukno, po zimi in po leti enako; tudi ob nedeljah se ni preoblačil.

Odkod je prišel in zakaj in čemu, se je pozabilo. Oral in sejal ni, tudi ni kosil in ne žel, vendar je imel vsako opoldne na mizi skledo ajdovih žganjcev, ki mu jih je skuhala baba Mreta in jih prinesla iz svoje peči. H kmetom ni hodil v vas in jih ni iskal; ak so ga pa nagovarjali, meneč, da bo jutri dež, ker je zašlo solnce za oblakom in poje žaba, je pokimal in potrdil na ves glas: — Bogme, ta je prava! — Skoro se jih je izogibal, ker se mu je zdelo, da bi ga radi zbadali, in je živel kakor medved sam zase v leseni, nizki kajžici konec vasi. Vsak mesec pa mu je prinesel poštni sel veliko zapečateno pismo in potlej je Primož menjaval bankovce v vaški gostilni. Kmetje so uganili, da je bil svoj čas v cesarski službi, bil je bojda financar, in da zato še zdaj hodi za njim denar. Edin tovariš njegov je bil bel petelin, velik in postaven, ki ga je bil iztaknil nekje in se zdaj ni ločil od njega ne po dnevi, ne po noči.

Lepa si ptica, petelin! V tvojih drobnih očeh se lesketajo in romajo polnočne zvezde svojo nebeško pot, na svetli klic tvojega grla se budi jutranja zarja in plane kakor deroča reka izza obzorja, in vijolična in srebrna in škrlatna povodenj se razlije po nebesih. — Ali beli petelin — žalostna ti majka — ti si bil pijanec — Vsa vas se je zgledovala nad teboj, kadar si pijan kolovratil po cesti.

A drugače so imeli kmetje veliko spoštovanje pred njegovim petjem, ki jih je klicalo na veselo delo. In tudi sam se ni cenil nizko, zakaj svojih jutranjih pesmi ni pel na gnoju in tudi ne na plotu, temveč je skočil na streho in izprehajaje se vrhu slemena je pel in vriskal. Visoko, visoko je držal svojo gizdavo glavico, in rdeča roža je gorela in plamenela na njegovem temenu. Snežnobelo perje, z roso nalahko in nežno osveženo, se je blestelo v solnčnem ognju. Košat snop dolgih krivcev v njegovem repu se je izpreminjal in je bil enak zlati in biserni metli, ki se je vozila za njim, in madeža ni bilo na njem.

Včasih so ga mladi in nadebudni kmetički napadli z blatom. Petelin se jim ni postavil v bran temveč je sklonil glavico in pobegnil. Doma je natančno pregledal svoj suknjico, in ako je bila količkaj povaljana, je na mestu izruval pero, kamor ga je zadel in oskrunil otročaj. Zato je bil njihov sovražnik, napadal jih je zavratno in je vsekal marsikaterega s kljunom v lica, ko je najmanj pričakoval. Največjo mržnjo pa je gojil in nosil skrito globoko v svojem srcu do krojačevega Blažka, ki je bil njegov sosed, in sta se srečala vsak dan.

•

Primož in petelin sta šla iz gostilne, kjer sta se gostila in veselila po mili volji. Pila sta žganje in uživala kruh in česen in založila meseno klobaso po vrhu. Sedaj je bila dolgo pot do doma in polna čudnih ovinkov, ki so nenadoma vstajali pred njima. Primož je bil pijan in bi bil rad poskakoval in plesal, a petelin ga ni mislil v vsem posnemati. Korakal je ponosno zraven njega, in le takrat je stopil jadrno za njim, ako se je temu zdelo, da bi bilo dobro premeriti cesto od leve na desno.

In oprezen je moral biti, zdaj v pijanosti je imel njegov tovariš lepe šege, lastne več ali manj vsem prijateljem žgane kaplje, pa naj si bodo Primož ali petelin. Pogosto se je nenadoma zaletel in opotekel, in ako ni bil petelin dosti previden, mu je telebil težek, okovan čevelj na nožico, in ojoj! Bolečine so bile hude. Zato se je spretno umikal, skakal in odletaval od desne na levo in narobe, z jeznim kokodakanjem je izražal svojo nejevoljo in se repenčil in šopiril. Skočil je celo Primožu na rame, kadar je bila nevarnost največja.

— Oho, oho, petelinček, buzakljuna, kaj vidim! Zakaj si se ga tako natovoril, da zdaj ne moreš stati na nogah?

Kar brez vsega pomisleka je pokaral Primož svojega petelina, čeprav bi moral vsak priznati, da je bil edino sam vreden vse graje, in mogoče, da si je pretkanec na ta način tolažil slabo vest in sebi bral levite. Petelin ga je hudo pogledoval, kot da je vse razumel in mu zameril neprevidne besede. Zafrfotal je, razkošatil rep in zapel iz vsega srca.

— Oj, petelinček, zakaj pa tako piješ, ako ga ne znaš nesti? Zakaj zlivaš v grlo kozarec za kozarcem? Ali imaš kaj od tega? Povej mi!

Primož je v resnici pametno govoril, a hinavske in lažnive besede mu niso izlepa hotele iz ust, temveč so se valile po njih, kakor pomladni polži.

— Predme stopi, semle, in odgovori po pravici: Za kaj si se napil? Ali zato, ker si bil žejen, ali zato, ker si bil požrešen? Na to mi odgovori!

— Kikiriki, — je dejal beli tovariš.

— Seveda, peti znaš, kar je res, je res, tega ti ne vzame nihče. Ali nesti ga ne znaš, in to je tisto, kar mi ni všeč! O petelinček, ali ti nisem dejal: — Nikar več! Pojdiva domov, najbolje bo. Zategadelj rečem še enkrat; Dosti je za danes, pojdiva domov. — Ti pa nič, kakor bi sedel na ušesih, in samo: luk, luk, luk! — Česen bi zobal, kruh pa ti ne diši, ako ni namočen v žganju. Petelinček, petelinček! Ti ne boš napravil dobrega konca! Le zapomni si, kaj sem ti povedal zdajle. V blatu boš obležal, v mlaki boš utonil, in še — sveče ti ne bodo prižgali. Tako se godi takšnim kot si ti, ne boš, pa ne boš! Ali si me slišal?

— Kikiriki!

— Kikiriki sem, kikiriki tja! Ali povem ti še enkrat: Nesti ga ne znaš, star si že in ne bom te pobiral, ako se zavališ v jarek, ne pa ne! Oho!

In Primož jo je krenil od leve na desno in zopet na levo, na cestnem robu je počakal in se zibal, kakor da rešuje velike stvari. — Hotel se je prestopiti ali tedaj se mu je zgodila nesreča: Teža njegovega tělesa se je nagnila naprej in izgubila ravnotežje in potegnila glavo s seboj. Zgrudil se je in obležal pod cesto.

Petelin je zakokodakal presenečen, skočil je za tovarišem in se postavil na stražo.

— Saj sem ti pravil, ali ti nisem mar pravil? Zakaj me ne poslušaš, zakaj mi nisi pokoren? — Zdaj pa imaš, na, zdaj pa imaš! V blatu ležiš, vrag te vzemi!

Primož se je hotel vzdigniti, ali ker nikakor ni šlo, je počakal in zbiral moči. Klečal je na kolenih in se opiral s komolci ob mokro, črno zemljo in zadremal bi bil, da ni petelin takoj budno opazil njegove namere. Stopil je bliže k njegovi glavi in ga prijazno kljunil v rjava, trda lica.

— Ho — ho. — je zarenčal Primož, — saj ne spim, samo za šalo sem cinenil v jarček. Malo bom počakal, da se vremce sprevedri. In potlej bova vstala in jo mahala naprej. — To se pravi, ako bi bil ti res moj prijatelj, bi mi podal roko in mi pomagal na noge; a ti stojiš lepo ob strani in se ne ganeš. Fej te bodi! Lepega prijatelja imam. — No, petelinček, pa sva srečno vstala, a drugič se ti zgodi lahko kaj hujšega. Razbiješ si nos na kamenju, zlomiš si nogo ali celo vrat. Bag nas varuj!

Srečno sta nadaljevala svojo pot in med temi in enakimi pomenki sta se približala domu; — tam pa je zagledal petelin svojega smrtnega sovražnika.

Na kupu sipe se je igral in valjal krojačev Blažek v sami srajci. Tako je bil zaverovan v svoje delo, da ni zapazil petelina, ki je oprezno, kot po prstih od zadaj tihotapil k njemu. In prav v trenotku, ko se je Blažek izkopal iz sipe in se postavil na noge, se mu je petelin z veselim in pijanim vriščem zaletel za tilnik, zgrabil s kljunom srajco in mu jo raztrgal od vratu do pet.

A Blažek! Kje je pero, ki bi dostojno opisalo njegov neznani strah in grozno grozo! Ni vedel kdaj, ni vedel kako mu je šla srajca narazen, in ko se je ozrl ter zagledal strašnega sovraga, je zajokal, zatulil presunljivo in žalostno, da je segalo v srce in se je kamnu smilil. Zatrepetal je, — srajčka je padla z njega, in nag in drhteč je ubogi Blažek smuknil v očovo bajto. Petelin, jezni zmagovalec, pa se je razšoporil in zapel, da sliši vsa vas njegovo zmago in izve, kako se maščuje kruto razžaljeni petelin.

Primož je gledal s srčnim veseljem, ko je njegov tovariš skočil v neprijatelja in ga slekel do živega; po končani osveti se je zagrohotal z gromom. Z rokami se je držal za široki trebuh, in mogočen smeh je bruhal iz njegovih ust. —

Takrat pa je prihitel brez sape na sosednji prag sam Blažkov oča. Togoten in zelen od jeze je stal pred svojo bajto. Še silneje se je zahahljal Primož, ob kolena se je tolkel in vpil:

— Ta je prava, ta je prava, ta je prava!

Krojač pa je odprl usta na stežaj in pomolil jezik iz ust:

— Na-a-a!

Široko je zazijal in zapretil s pestjo Primožu in zažugal belemu petelinu.

— Gorjega se vama, tolovaja! Še žal ti bo, preklicana mrha!

Res da petelin ni razumel te strašne grožnje, ali vseeno je vznemirjeno kokodakal in se plašno nosil po dvorišču, ko je hudi oča Blaž že izginil v svojo bajto, stiskaje k prsim raztrgano srajčico svojega otroka.

Petelin je odšel, še vedno razburjen in v temni slutnji prihodnjih dogodkov za svojim gospodarjem in tovarišem, ki je rohnel v smehu in se opotekal v kajžo. Iz skledice je pil in zobal žganje in turščico.

•

Izba, v kateri je šival krojač Blaž, je bila še najbolj podobna vrabčevi gajbici. Bila je majhna in temna, in vsi mogoči duhovi so blodili po njej; vonjalo je čudno in neprijetno po kislem krompirju, po preperelih, plesnivih cunjah in novem, sveže barvanem platnu. Skozi dvoje skrbno zaprtih okenc je prihajalo samo toliko svetlobe v zatohli prostor, kolikor je je siloma vdrlo skozi zaprašene šipe. In tudi krojač je bil kot oguljen, zaprt vrabec; bled in suh in sključen je vbadal šivanko v trdo kmečko robo, a v njegovih drobnih očeh je trepetalo danes škodoželjno veselje.

— Blažek, — je poklical svojega otroka, ki se je igral po razvlaki z mahadravo punco, — skoči in poglej ali pa poglej in skoči, ako sta pijanca že vstala?

— Kakšna pijanca? — je zastrmel Blažek. — Kam naj pogledam?

— Kam naj pogledam? Vidiš ga! V naš čeber, ki je prazen, gotovo ne. Tam zunaj stopi na tnalo in poglej skozi tistole okno, ki gleda proti nam, če je že vstal pijani Primož in njegov petelin. Tukajle imam nekaj zanj pripravljenega. Blažek, pogostil ga bom in preoblekel. Ha-ha! Zato skoči in vzemi oči s seboj! Ven steci, nazaj pa prileti!

Hudomušno in veselo se je ozrl na mizo, kjer sta stali dve posodi, različni po obliki in vsebini: lesen lonec in plitva skledica. — Lonec je bil poln kolomaza, iz skledice je smrdelo po špiritu, in v njem se je močila pšenica in turščica. Krojač se je zasmejal in zvrnil glavo za tilnik; jabolko mu je skakljalo v grlu, in njegov smeh je bil tenek, kakor bi se smejalo osemletno otroče.

Blažek, ki je bil poprej na očetov ukaz stekel in vzel oči s seboj, se je vrnil. Pogledal je skozi vrata in s prstom v ustih in se je držal na smeh.

— No, povej, kaj si videl? Od začetka do konca vse lepo po vrsti! Ničesar ne preskoči in ne zamolči, ako pa si kaj pozabil ali izgubil kako besedo, pojdi ponjo, — je govoril krojač, ki je rad poslušal samega sebe in svojo modrost in bil zelo zgovoren, najbolj takrat, kadar ga ni nihče poslušal.

— Primož sedi na peči in pije in gleda petelina, ki pleše po mizi. —

— Ali je pijan?

— Kdo?

— Če je petelin pijan, te prašam. O Primožu vem, da je pijan, ali o petelinu ne vem. Zdaj je še zgodaj in še ni njegova ura.

— Tistega pa nisem videl.

—Česa nisi videl? V grlo in goltanec mu seveda nisi videl, lahko si pa videl, kako pleše petelin? Kako?

— I, po navadi. Malo naokoli, zdaj sem, zdaj tja, in priklanja se. —

— Priklanja se. To je dobro. Ali nič ne zapoje?

— Samo enkrat sem ga slišal. Zamolkel je.

— Aha! Kmalu bomo skupaj! Ali pleše na levo, ali na desno?

Krojač je skočil pokonci, povzdignil desnico in iztegnil kazalec ,kakor bi hotel koga zabosti.

— Zdaj poskoči na levo in nagne glavo na desno, potlej pa narobe. In včasih se mu spodrsne na mizi.

— To je dobro: Spodrsne se mu! Blažek, poslušaj me in odgovori: Kdo ti kruh reže, ali jaz ali Primož ali petelin? Povej! —

Blažek je obstal kot pribit in je debelo pogledal na to nerodno in težko vprašanje, preden je spravil iz ust:

— Vi!

— Jaz ti ga režem. Vidiš, to je tisto. Kdo ti kupuje srajce? Ali jaz ali Primož ali petelin? Reci mi, povej mi!

Blažek je odprl usta, se počehljal za ušesom in važno in s premislekom je izustil tehtno besedo:

— Vi!

— Jaz jih kupujem. To je tisto. In kdo ti jih trga? Petelin jih trga. To pa ne sme biti in ne bo, zakaj nikjer ne stoji zapisano, da bi bilo dovoljeno petelinu trgati srajce mojemu otroku. Jaz ti jih smem trgati, a drugi ne. In to je tisto.

Blažek je strmel nad globoko modrostjo očetovo, ki je ni razumel. In z veselim strahom je prašal:

— Ali ga boste obesili? — Samo se mu je zasmejalo, zakaj v duhu je že videl petelina na jablani, kako visi za vrat in se zaguglje, kadar potegne veter.

— Ali misliš Primoža ali petelina ali oba? Nič drugega jima ne gre, a jaz ne poznam tistih postav! Veš, Blažek, postav! Ali veš, kaj so postave?

Tega Blažek ni vedel, samo čudil se je, in oči, debele kot orehi, so mu izstopile. Odmajal je z glavo.

— Postava je tisto, ako smeš koga obesiti za vrat ali za noge, ali ga pa samo žgečkati tako dolgo, da zine: Ha!

— Ha, — je ušlo Blažku in strepetal je ob tej grozi.

Primož je ves čas stal, se iztezal na prstih, da bi više zrasla njegova postavica, ter bodel s kazalcem v zrak. Glas mu je bil visok, kakor bi plaval pod stropom. Nadaljeval je:

— Midva ne bova obesila ne Primoža, ne petelina, ampak storila bova nekaj drugega. He-he! — Le zasmej se, Blažek, veselo se zasmej in poskoči! — Reci pa mi še to: ali pleše polko ali tromblanko ali kar tako poskakuje?

— Mislim, da kar tako poskakuje.

— Aha! To tudi ni slabo znamenje; kako pa naj pleše pijanec! Boga naj zahvali, da se more sploh držati pokonci. Ali je res, ali ni? Reci, da je, in prav boš govoril.

— Je!

— Jaz tudi mislim, da je!

Po tem kratkočasnem pomenku se je krojač zopet vglobil v svoje delo. In Blažek se je pripravljal, da se izmuzne skozi vrata. —

— He ti, he ti, srajčman! Ako tečeš ven, ostani zunaj na pragu. Ne gani se nikamor, samo glej in poslušaj, z očmi glej, z ušesi poslušaj! In kadar boš zagledal petelina, mi pridi povedat! Povedat mi pridi! Ali si slišal? Midva bova tistemu petelinu eno zagodla, da bo plesal kot črn vrag. Saj veš zakaj!

Krojač je ostal sam in je govoril s svojo šivanko, ki je letala skozi sukno in se grela v njegovi roki:

— Če misli petelin, da sme mojemu fantu trgati srajce, se preklensko moti. Povem, da se moti! —

Pogledal je skozi okno, in kot da bi ga zbodel s šilom, je odskočil, zgrabil skledico z namočenim žitom in hitel k vratom. Tam je pohodil Blažka, ga v naglici stresel za ušesa, ga vrgel v kot in planil na dvorišče.

Na pragu Primoževe hišice je stal beli petelin, moško razkoračen, zal in junaški, kakor da se je namenil v vas k svoji mladi jarčici. Ko dva goreča zrnca so mu sijale drobne oči in roža je plamenela na njegovi ošabni glavici! Prešerno se je postavljal pred svojim gradom, odskakoval in brusil ostroge in peroti ob kameniti prag. Bil je kakor razuzdan, pijan fant, ki je baš priletel iz krčme, poln vina in zdravja, razposajen in vročekrven, ki ne ve, ali bi si prej zataknil solnce za klobuk, ali bi se šel prej metat z vsem svetom.

(Konec prihodnjič.)

NAZNANILO.

Rojakom v Lorain, Ohio, in okolici naznanjamo, da jih bo ob iskal naš zastopnik

JOHN KUMŠE,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za list Glas Naroda.

S spoštovanjem
Upravništvo Glas Naroda.

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle:

Jenny Lind, Ark. in okolica: Michael Cizar.
San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, J. M Rojts, Frank Janesh in John Germ.
Salida, Colo. in okolica: Louis Costello (The Bank Saloon).
Walsenburg, Colo.: Ant. Saftich.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman
Woodward, Ia. in okolico: Lukas Podbregar.
Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.
Oglesby, Ill.: Math. Hribernik.
Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.
Depue, Ill.: Dan. Badovinac.
La Salle, Ill.: Mat. Komp.
Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zaletel in Frank Bambich.
Mineral, Kans.: John Stala.
Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černa in Rudolf Požek.
Springfield, Ill.: Matija Barborič
Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kerne.
Mulbery, Kans. in okolica: Martin Kos.
Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shalta in M. F. Kobe
Manistique, Mich. in okolica: B Kotzian.
So. Range, Mich. in okolica: M. J. Likovič.
Aurora, Minn.: Josip Fugina
Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob Petrich in Frank Žagar.
Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouže M. L. Kapsch, Jos. J. Peshel in Louis M. Perušek.
Eveleth, Min.: Jurij Kotse.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Kitzville, Minn. in okolico: Joe Adamich.
Nashwauk, Minn.: Geo. Maurin.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Aldridge, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Urich 3409 N. 5th Ave.
Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek.
Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger in Jakob Resnik.
Barberton, O. in okolica: Alois Balant.
Bridgeport, O.: Frank Hočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Lorain, Ohio in okolica: John Kumše 1735 E. 33. St.
Youngston, O.: Ant. Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin.
Allegheny, Pa. in okolica: M. Klerich.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Braddock, Pa.: Ivan Germ.
Bridgeville, Pa.: Rudolf Pleteršek.
Burdine, Pa. in okolica: John Kerhlnik.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk.
Claridge, Pa.: Anton Jerina.
Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Broughton, Pa. in okolica: A. Demšar.
Darragh, Pa.: Dragutin Slavič.
Dunlo, Pa. in okolico: Josip Suhor.
Export, Pa. in okolica: John Proctor
Forest City, Pa.: Karl Zalar in Fr Leben.
Farell, Pa.: Anton Valentašič
Greensburg Pa. in okolica: Joseph Novak.
Irwin, Pa. in okolica: Frank Demšar.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Marianna, Pa: E. Gottlicher.
Meadow Lands, Pa.: Georg Schuitz
Monessen, Pa.: Math. Kikelj.
Moon Run, Pa. in okolica: Frank Sajevic.
Pittsburgh, Pa.: Ignacij Podvasnik Ignac Magister, Z. Jakše in U. R. Jakobich.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj.
West Newton, Pa. in okolica: Josip Jovan.
Willock, Pa.: Frank Seme in Joseph Paternel.
Toele, Utah: Anton Palčič.
Winterquarters, Utah: Louis Blaich.
Black Diamond, Wash.: Gr. Porenta
Ravensdale, Wash.: Jakob Romšak
Davis, W. Va. in okolica: John Brezich.
Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocijan in A. Korenchan.
Grafton, Wis.: John Stampfel.
Kenoha, Wis.: Aleksander Pezdir.
Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik in Frank Meh.
Sheboygan, Wis.: Frank Sepich in Heronim Svetlin.
West Allis, Wis.: Frank Skok in Louis Lončarič
Rock Springs, Wyo.: A. Justin, Val. Stalich in Valentin Marcina.
Kemmerer, Wyo.: Justin Matich

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:	
Duhovni boj	—.60
Evangelijska zakladnica	—.50
Gospod usliši mojo molitev z pesebno velikimi črkami	$1.00
Ključ nebeških vrat	—.50
Jezus in Marija	—.40
Marija Varhinja	—.60
Marija Kraljica	—.60
Skrbi za dušo	—.60
Vrtec nebeški	—.40
POUČNE KNJIGE:	
Ahnov nemško-angleški tolmač, vezan	—.50
Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar	—.40
Berilo prvo, vezano	—.30
Berilo drugo, vezano	—.40
Berilo tretje, vezano	—.40
Cerkvena zgodovina	—.70
Dobra kuharica, vezano	$3.00
Domači živinozdravnik	—.50
Evangelij	—.50
Fizika 1. in 2. del	—.45
Hitri računar, vezano	—.40
Katekizem vez. veliki	—.40
Katekizem vez. mali	—.15
Nemščina brez učitelja, 1. in 2. del vezano	$1.20
Občna zgodovina	$4.00
Pesmarica, nagrobnice	$1.00
Poljedelstvo	—.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	$1.00
Postrežba bolnikom	—.20
Sadjereja v pogovorih	—.25
Schimpffov nemško-slovenski slovar	$1.20
Schimpffov slovensko-nemški slovar	$1.20
Slovenski pravnik	$2.00
Slovenska Slovnica, vez.	$1.20
Slovenska pesmarica 1. in 2. zvezek po	—.60
Slovensko-angleška slovnica, vez.	$1.00
Spisovnik ljubavnih pisem	—.40
Trtna uš in trtorcja	—.40
Umna živinoreja	—.50
Umni kmetovalec	—.50
Žirovnik, narodni pesmi, 1., 2. in 3. zvezek, vez., po	—.50
ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:	
Baron Trenk	—.20
Belgrajski biser	—.20
Beneška vedeževalka	—.20
Bitka pri Visu	—.30
Bodi svoje sreče kovač	—.30
Boj s prirodo	—.15
Božični darovi	—.15
Burska vojska	—.25
Cerkvica na skali	—.15
Cesar Jožef II.	—.20
Ciganova osveta	—.20
Ciganska sirota, 93 zvezkov	$5.00
Cvetke	—.20
Don Kižot	—.20
Dobrota in hvaležnost	—.60
Fabiola	—.35
George Stephenson, oče železnic	—.20
Grizelda	—.10
Hedvika, banditova nevesta	—.20
Hubad, pripovedke, 1. in 2. zvezek po	—.20
Ilustrovani vodnik po Gorenjskem	—.20
Izlet v Carigrad	—.20
Ivan Resnicoljub	—.20
Izanami, mala Japonka	—.20
Izidor, pobožni kmet	—.20
Jama nad Dobrušo	—.20
Jaromil	—.20
Jeruzalemski romar	—.45
Kristusovo življenje in smrt vezano	$3.00
Krištof Kolumb	—.20
Križana umilejnost	—.40
Kaj se je Makaru sanjalo?	—.50
Lažnjivi Kljukec	—.20
Leban, 100 beril	—.20
Maksimilijan I.	—.20
Marija, hči polkova	—.20
Mati, socijalen roman	$1.00
Malomestne tradicije	—.25
Miklova Zala	—.35
Mirko Poštenjakovič	—.20
Na divjem zapadu, vez.	—.60
Na jutrovem	—.30
Na krivih potih	—.30
Na različnih potih	—.20
Narodne pripovesti, 1., 2. in 3. zvezek po	—.20
Naseljenci	—.20
Na valovih južnega morja	—.15
Nezgoda na Palavanu	—.20
Nikolaj Zrinski	—.20
O jetiki	—.15
Odkritje Amerike, vez.	—.80
Prihajač	—.30
Pregovori, prilike, reki	—.25
Prst božji	—.20
Randevouz	—.25
Revolucija na Portugalskem	—.20
Senila	—.15
Simon Gregorčiča poezije	—.45
Stanley v Afriki	—.20
Sherlock Holmes, 3., 4., 5. in 6. zvezek po	—.80
Sveta noč	—.20
Srečolovec	—.20
Strah na Sokolskem gradu, 100 zvezkov	$5.00
Strelec	—.20
Sanjska knjiga, velika	—.30
Štiri povesti	—.20
Tegetthof	—.25
Vojan na Balkanu, 13 zvez.	$1.85
Zlate jagode, vez.	—.30
Življenjepis Simon Gregorčiča	—.50
Življenja trnjeva pot	—.50
Za kruhom	—.20
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—.75
SPILMANOVE POVESTI:	
1. zv. Ljubite svoje sovražnike	—.20
2. zv. Maron, krščanski deček	—.25
4. zv. Praški judek	—.20
6. zv. Arumugan, sin indijskega kneza	—.25
7. zv. Sultanovi sužnji	—.25
8. zv. Tri indijanske povesti	—.30
9. zv. Kraljičin nečak	—.30
10. zv. Zvesti sin	—.30
11. zv. Rdeča in bela vrtnica	—.30
12. zv. Boj in zmaga	—.30
14. zv. Prisega huronskega glavarja	—.30
15. zv. Angelj sužnjev	—.30
16. zv. Zlatokopi	—.30
18. zv. Preganjanje indijanskih misionarjev	—.30
19. zv. Mlada mornarja	—.30
TALIJA. Zbirka gledaliških iger:	
Brat sokol	—.25
Cigani	—.40
Pri puščavniku	—.20
Putifarka	—.20
Raztresenca	—.30
Starinarica	—.20
Županova Micka	—.30
Idealna Tašča	—.20
RAZGLEDNICE:	
Newyorške, s cvetlicami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po	—.03
ducat po	—.25
Z slikami mesta New Yorka po	—.25
Album mesta New Yorka krasnimi slikami, mali	—.35
ZEMLJEVIDI:	
Avstro-Ogrske, mali	—.10
Združenih držav, mali	—.10
veliki	—.25
vezan	—.50
Balkanskih držav	—.15
Evrope, vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$1.50
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—.25

OPOMBA: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici, ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vsem tem že vračunana.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Braddock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS KOSTELIC, Box 583,Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štev. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, štev. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, štev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Imenovanje. Naš rojak, učitelj slovenščine na Franc-Jožefovi akademiji in ravnatelj pomožnih uradov v domobranskem ministrstvu, Fran Fras, je imenovan za nadravnatelja.

Za vojake. Vodstvo kinematografa "Central" v deželnem gledališču v Ljubljani je položilo pri vojnooskrbovalnem uradu znesek 300 kron kot čisti dobiček predstave dne 18. avgusta z določilom za cigarete vojakom, borečim se na soški fronti.

Na vizitacijskem potovanju. C. kr. komisar avstrijskih pomočnih društev, Rudolf Abensperg in Traun, je došel v spremstvu c. kr. ritmojstra Frana grofa Thurn-Valsassina na vizitacijskem potovanju s Koroškega dne 1. septembra v Ljubljano, da pregleda naprave "Deželnega in gospejnega pomočnega društva Rdečega križa".

Smrtna nesreča. Ko so 1. septembra popoldne delavci iz tobačne tovarne na glavnem kolodvoru v Ljubljani nakladali tobak, je pri tem prišel oženjeni delavec z Gline, Fran Bučan, med odbijače, ki so tako poškodovali, da je na licu mesta izdihnil. Ponesrečenec zapušča 6 nepreskrbljenih otrok in bolno ženo.

Zdravstveno stanje v Ljubljani od 22. do 28. avgusta. Novorojencev je bilo 14, mrtvorojenec 1; umrlo jih je 51 (med njimi 34 tujcev). Umrlo jih je za legarjem 10 (vojaki), za grižo 1 (vojak), za kolero 4 (vojaki), za vratico 1, za jetiko 8 (3 tujci), vsled mrtvouda 1, za različnimi boleznimi pa 26. Za nalezljivimi boleznimi jih je obolelo, in sicer za škrlatico 1 (vojak), za tifuzom 688 (vojaki), 3 tujci, 2 domačina, za grižo 172 vojakov in 1 domačin, za kolero 10 (vsi tujci, vojaki), za vratico(difterijo) 4 osebe, za otrpnenjem tilnika 1 vojak, za egiptovsko očesno boleznijo pa 1 vojak.

Požar. V Daljni vasi, občina Rudnik, je zgorel skedenj posestnice Ivane Možina z gospodarskim orodjem in krmo vred. Sodi se, da je zažgal njen pastorek, 18-letni fant,, ki je bolj slaboumen; sumi se, da je fant izvršil tudi v juliju in lani nekaj požigov.

Obsodbe radi navijanja cen. Pred okrajnim sodiščem v Cerknici so bile kaznovane kmetice Ivana Tomšič, Marija Bajt, Marija Ivančič, Uršula Zalar, Marija Korenčič, Marija Matičič in Marija Gnezda radi navijanja cen vsaka na 5 dni zapora; prodajale so letošnji krompir po 24 vinarjev kilogram.

Gospodarske vesti. Mestna hranilnica ljubljanska. Promet meseca avgusta 1915: 1344 strank je vložilo 1,212,461 K 1 vin.; 899 je dvignilo 444,874 K 78 v. Torej je več vložilo 767,586 K 23 v. Stanje vlog 47,640,127 K 61 v. Število vložnih knjižic 30,212. — V Ljubljanski kreditni banki se je vložilo v mesecu avgustu na knjižice in tekoči račun 2,435,462 K 71 v. dvignilo 2,238,440 K 78 v. Stanje vlog 17,439,437 K 99 v.

ŠTAJERSKO.

Kuhanje davka prostega žganja za domače potrebe. Te dni morajo lastniki žganjarskih kotlov iste odposlati v Gradec vojaški upravi. Le malo število kmečkih kotlov je vlada pustila za kuhanje domačega žganja. Radi tega je izdalo sedaj finančno ministrstvo tudi nov odlok, po katerem se urejuje davka prosto kuhanje domačega žganja v dobi 1915—16. Glavne točke te odredbe so: Prošnje za davkaprosto kuhanje žganja se odslej ne bodo več vlagale pri občinskih uradih, ampak naravnost pri pristojnih oddelkih finančne straže. Te prošnje ali naznanila se morajo odslej vlagati pri finančni straži najpozneje do srede novembra t. l. Dosedaj so se pri določitvi davka prostega domačega žganja vračunale vse osebe, tudi mladoletne, odslej pa se osebe, stare pod 16 let, ne smejo več vračunati. Županstva morajo potrditi, da so osebe, katere pridejo pri določitvi količine davka prostega žganja pri posameznih gospodarstvih v poštev, stare res že nad 16 let. Finančni pazniki morajo v tej zadevi natančno poizvedovati. Odslej se davka prostega žganja ne bo kuhalo samo podnevu, ampak se bo smelo kuhanje neprekinjeno vršiti noč in dan. Izvzete so samo nedelje in prazniki. Ako pa posestnik izrecno prosi za dovoljenje, da sme kuhanje davka prostega žganja nadaljevati tudi ob praznikih in nedeljah, se mu lahko ugodi. Doslej je bilo kuhanje davka prostega žganja dovoljeno le v poslopjih, ki spadajo posestniku, ki ima dovoljenje za to. Odslej pa bodo smeli tisti posestniki, katerim je oblast rekvirirala njih žganjarske kotle, kuhati davka prosto žganje tudi v tujih hišah in kotlih, ki se ne dajo prenesti, a to le tedaj, ako v bližini ni nobenega nerekviriranega kotla, ki bi se dal prenesti.

Cena vinu bo letos izredno visoka. Ker so že skoro vse zaloge vina pokupljene, so kleti večinoma prazne. Radi tega ne bodo letos vina nakupovali samo vinski veletrčci, ampak tudi gostilničarji in zasebniki se bodo preskrbeli z vinom. Vinskim veletržcem letos kartel ne bo mnogo izdal. Radi tega bodo cene novemu vinu, ki ga itak ne bo posebno mnogo, sigurno mnogo višje kot zadnja leta. Kakor vinogradniki poročajo, se grozdje sedaj zelo lepo razvija. Tudi bolezni na grozdju so precej ponehale.

Živinske cene. Po deželi še vedno krožijo vznemirjajoče vesti glede živinskih cen, kljub temu, da za štajerske slovenske kraje niso uvedene najvišje cene. Graški magistrat, ki je pred tedni določil za graški sejem najvišje cene (pri volih 1 K 90 vin. za 1 kg žive teže), je to svojo odredbo preklical, ker živinorejci in živitržci niso hoteli uvažati živine v Gradec. Skorajgotovo se za deželo najvišje živinske cene ne bodo vpeljale. Vlada pa namerava, kakor je minister pl. Heinold pred nekaterimi dnevi izjavil nekemu odposlanstvu, sporazumno z ogrskim ministrstvom s posebno odredbo preprečiti nadaljno zvišanje živinskih cen.

Nove uradne določbe. Okrajno glavarstvo v Mariboru je občinskim predstojništvom sledeče naročilo: V smislu namestniškega ukaza z dne 23. avgusta 1915 se naroča vsem občinskim predstojništvom, da sporazumno z žetvenimi komisijami pojasnijo prebivalstvu, da veljajo za jesensko setev 1914 in spomladansko setev 1915 zadevajoče določbe v obče tudi za sedanjo jesensko setev in da se morajo slično izvrševati. Občinska predstojništva in žetvene komisije se opozarjajo posebno na § 1. cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914, po katerem je vsa neobdelana zemljišča obdelati. Ako v obdelovanje upravičeni posestniki isto ne izvrše sami, tedaj ima občina pravico, neobdelana zemljišča obdelati ali sama ali jih v obdelovanje izročiti drugim občinarjem; v tem slučaju pripade donos obdelovalcu. Obenem morajo žetvene komisije paziti na to, da se na takih zemljiščih, katera so se zaradi nedonosnosti pridelovanja žita uporabljala v pridelovanje trave, zopet posejejo z žitom, da se kolikor le mogoče mnogo površin napravi porabnih. Na takšna zemljišča je prav posebno paziti, ker so se vsled večletne zelene prahe ojačila in se morejo vsled tega kot žitno polje zopet dati uporabiti. Občinska predstojništva in žetvene komisije morajo torej z vso odločnostjo izdane določbe uveljavljati in, ako bi prebivalstvo teh določb ne upoštevalo, to takoj sporočiti okrajnemu glavarstvu, da more urad pravočasno odrediti, kar je potrebno. — Okr. glavarstva razglašajo: Kmetovalci, kateri nimajo zadosti semenskega žita na razpolago, naj svoje zahteve naznanijo pri občinskem uradu ali pri okrajnem odboru in pri tem navedejo: 1. obdelano površino, za katero potrebujejo semena; 2. vrsto žita; 3. količino (množino) potrebnega semenskega žita; 4. način setve (z roko ali v vrstah). Občinska predstojništva, oziroma okrajni zastopi, bodo te prijave pregledali in predložili okrajnemu glavarstvu, nakar bo to ukrenilo, kar je v nabavo semena potrebno. Občinska predstojništva, oziroma okrajni zastopi, se pozivljajo, da pregledajo prijave in jih potrdijo, če so resnične. Nadalje se naj naznani, ali in kateri kmetovalci so v stanu oddati večje množine semenskega žita. — Okrajno glavarstvo v Mariboru razglaša: Z ukazom c. kr. ministrstva za deželno brambo z dne 26. julija 1914 se je na podlagi § 12., zakona z dne 21. decembra 1912, zadevajoč nabor konj in vozil, izdala prepoved, odstranjevati konjske razvidnostne liste iz njih nabornih okrajev. Naborni okraji se skladajo v smislu § 3. navedenega zakona s sodnimi okraji, vendar pa tvorijo mesta z lastno upravo vsikdar naborni okraj. Ker so se pa kljub tej prepovedi že dogodili slučaji, da so posestniki konj, osobito konjski kupčevalci, konje, ki so povodom v teku letošnjega leta vrnivše se klasifikacije konj, dobili razvidnostne liste, odstranili iz njih nabornih okrajev, se nanašajoč na uradni odlok z dne 21. maja 1915 znova naroča županom, da na primeren način skrbijo, da se najširše razglasi ta prepoved. — Mariborsko okrajno glavarstvo je izdalo na vsa občinska predstojništva in poveljstva orožniških postaj sledeči uradni poziv: Visoko spoštovanje ljudstva do uniforme in vojnih odlikovanj se more lahko zlorabljati tako, da si nepoštene osebe neopravičeno oblečejo uniformo, ali da nosijo vojna odlikovanja, da bi tem lažje izvrševale razne sleparije ali izvabljale podpore, ali pa, da bi brez sleparskega namena dobili višje upoštevanje (večjo veljavo). Da se takšnim, v sedanjem času dvojno nedostojnim zvijačam s primerno odločnostjo zoperstavi, naroča se poveljstvom c. kr. orožniških postaj, občinskim predstojništvom in njihovim varnostnim činovnikom, da naj posebno pazijo na neopravičeno nošnjo uniform in vojnih odlikovanj in da podajo v takšnem slučaju proti zasačenim, kojih je strogo kaznovati, kazensko ovadbo zaradi prestopka po § 333, oziroma § 334, kazenskega zakona.

Negova. Z južnega bojišča smo prejeli žalostno vest, da je Jakob Geratič, priden mladenič iz Izmenc, dne 10. julija našel smrt v hladnih valovih reke Vipave.

Velika Nedelja. Po mučnem trpljenju je umrl v daljni bolnišnici dne 30. junija blagi mladenič vojak Fran Mlakar, doma na Runeču pri Veliki Nedelji. Bil je vedno priden in ubogljiv mladenič, bodisi doma ali v tujini. Zadnja leta ga je vleklo v tujino. Ko je poizkusil nekaj sveta, je vstopil v frančiškanski samostan v Makarski v Dalmaciji. Vsprejet je bil kot redovnik z imenom "fra Carlo" in se je pečal s krojaštvom. A Bog je hotel drugače. Ni mu pripustil, da bi dokončal delo življenja v samostanskih zidovih ob obali sinje Adrije. Moral je s puško v roki na bojno polje. Prišedši radi ozeblin enkrat s severnega bojišča, se je napotil še drugokrat na severne poljane. A sedaj mu sreča ni bila mila. Ruska granata ga je poškodovala tako, da je po osemdnevnem trpljenju zatisnil oči.

Celje. Nedavno je izgubila Ana Bandek, vdova slikarja, hranilno knjižico s 622 K 17 v. v kateri je imela še tudi pet bankovcev po 20 kron shranjenih. Knjižico je našel ogrski krošnjar Geci, ki je v kratkem času zapil ves najdeni denar. Nepoštenega krošnjarja so izročili sodišču.

Gotovlje. Josip Škafer, sin tukajšnjega posestnika Frana Škafer, se je že čez leto dni vrnil iz ruskega ujetništva kot invalid. Dne 24. avgusta je pisal svojemu očetu iz mesta Mosty (Brüx) na Češkem pismo, v katerem mu opisuje svoje dogodke. Škafer je bil lansko leto dne 26. avgusta težko ranjen v desno nogo in bil nato od Rusov ujet. V ruski bolnišnici so mu kmalu nato nogo odrezali. Rusi so ga spravljali iz bolnišnice v bolnišnico. Bil je v Brodah, Kijevu, Moskvi, Voronežu, Saratovu in Petrogradu. Škafer toži o velikih težavah in trpljenju, ki ga je moral radi ran prestati. Kot invalid je bil Škafer menda kot edini Slovenec prideljen onim avstrijskim 180. ujetnikom, katere so na Švedskem zamenjali za ruske invalide in jih odpeljali čez Nemčijo v Avstrijo. Dne 20. avg. so došli v nemško mesto Sasnitz in dne 22. avg. že v češko mesto Mosty, kjer so invalide z velikim veseljem sprejeli. Mesto je bilo v cvetju in zastavah, godba je spremljala reveže v bolnišnice. Iz Mostov bo Škafer kmalu poslan na dom. Jožef Škafer je služil pri 6. stotniji 26. domobranskega pešpolka. Njegov brat Janez, tudi od 26. dom. pešpolka, 7. stotniji, je tudi ranjen in je že na potu okrevanja. Vinko Škafer, tudi od istega polka, 8. stotnije, je že bil odlikovan s srebrno kolajno, a je sedaj vojni ujetnik v Taškentu v gorskem Turkestanu.

Brežice. Zavzetje ruske trdnjave Brest Litovsk se je slavilo dne 29. avg. z zahvalno službo božjo v cerkvi sv. Roka, katero je imel vojni kurat Revai. Iste se je udeležilo vojaštvo in ranjenci tukajšnje rezervne bolnišnice.

Zakot pri Brežicah. Občinski svetovalec Fran Kržan je v naši občini nabral 194 K 94 vin. kot podporo domačim invalidom.

PRIMORSKO.

Goriški nadškof dr. Sedej se je nastanil v svojem rojstnem kraju v Cerknem.

Kobarid, ponosni naš Kobarid, je sedaj začasno v italijanski posesti. Pravijo, da prebiva tam sedaj neki "duca". H Kobaridu spada tudi Sužid in Svino. Kobariška občina šteje okoli 1400 prebivalcev. Kobarid je oddaljen od Gorice 52 km. Kobaridci so čvrsti, krepki ljudje, inteligentni, zavedni Slovenci. Kobarid ima prvo slovensko ljudsko knjižnico na Primorskem. Narodna čitalnica je bila ustanovljena, ustanovil jo je pesnik S. Gregorčič l. 1871 in ima tudi trobojnico iz istega leta. V Kobaridu je bilo tudi več gospodarskih društev, jako razvita hranilnica in posojilnica. V Kobaridu je križišče cest proti Gorici, Koroški in Italiji, poštna zveza po Nedižki dolini s Čedadom v Italiji. V Kobaridu se je rodil in tudi tam prerano umrl slovenski pesnik in pisatelj Krilan. L. 1904 si je postavila občina lep občinski dom. Na Kobariškem je cvetela konjereja, kobariške konje se je v Italiji prodajalo za drag denar.

Čigava je Istra in čigava ostane? Po zadnjem ljudskem štetju je bilo v Istri prebivalstva 403 tisoč 566, od tega 168,143 Hrvatov, 55,134 Slovencev in 147,417 Italijanov. Po tem številu imajo Hrvatje sami relativno, skupno s Slovenci absolutno večino. Italijanov je izkazanih preveč za lepo število tisočev, ki so dejansko Hrvatje in Slovenci. Premalo pa se upošteva pri vprašanju, čigava je kaka dežela, koliko površine te dežele je v rokah tega ali onega. Čigava je ta površina? Ali to vprašanje je za presojevanje, komu pripada kaka pokrajina, vrlo važno, morda važnejše, nego suhi statistični podatki. Ako se upošteva to, potem je slika Istre povsem drugačna. Hrvatje in Slovenci posedujejo malone vso istrsko pokrajino, Italijani pa so raztreseni po njej kot mali otoki po morju; ali reče se lahko, da izven mestnih ulic ni običajno niti 1% Italijanov. Na primer izven Pazina ni v vsej okolici niti enega njihovega človeka, z malimi izjemami je tako tudi okoli Poreča, Motovuna, Rovinja, Pulja, Vodnjana in vseh drugih mest. Italijani ne morejo reči niti tega, da je zapadna obal Istre njihova, kajti tudi tu sega naš seljak ven tja do morja. Ako bi se na zemljevidu Istre označilo z barvami, kje prebiva kaka narodnost, bi bila Istra pokrita s hrvatsko, na severu s slovensko barvo. Italijane bi označale samo male točke. Treba dvigniti trgovino in obrt in v urade poslati hrvatske in slovenske ljudi, pa bo istra čista slovanska pokrajina.

S Krka poročajo, da se na otoku Krku in v drugih čistih hrvatskih krajih objavljajo brzojavke o položaju na bojiščih, ki se pribijajo na poštne urade, v italijanskem jeziku.

V Pulju postopa komisija, ki pregleduje prodajalne in gostilne, prav radikalno ter da takoj zapreti prodajalne in gostilne, ki so v higijeničnem oziru oporečene. Te dni so zaprli dve trgovini jestvin in tri gostilne.

V Trstu se je razvila špekulacija tudi s kruhom aprovizacijske komisije, in sicer so prišle na dan nezaslišane špekulacije. Zato pa se od sedaj dalje v določenih prodajalnah oddaja kruh samo proti izkaznicam za živila; izkaznica se ne preščipne, služi le za legitimacijo. Dobili so se ljudje, ki so nakupili kruha kar mogoče mnogo in ga prodajali potem po 1 K.

IŠČEM

Slovenko za pomoč v kuhinji. Plača po dogovoru. Če kojo veseli, naj se oglasi na moj naslov:
Rosie Uljan,
Box 144, West Line, Pa.
(30-9—2-10)

Slovensko samostojno bolniško podporno društvo za Greater New York in okolico. Ink.

Upravni odbor:
Predsednik: Anton Plevel, 410 E. 5th St., New York, N. Y.
Podpredsednik: John Pirnat, 2801 Catalpa Ave., Ridgewood, N. Y.
Tajnik: Vinko Zevnik, 852 Anthon Ave., Ridgewood, N. Y.
Blagajnik: Ivan Maček, 2801 Catalpa Ave., Ridgewood, N. Y.
Zapisnikar: Ivan Gerjovich, 328 Bond St., Brooklyn, N. Y.

Nadzorni odbor:
Josip Pogachnik, 56 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
John Jurkas, 640 Warren St., Brooklyn, N. Y.
Anton Cvetkovich, 440 Union St., Brooklyn, N. Y.
Mary Kompare, 32 Stagg St., Brooklyn, N. Y.
Ivanka Šuboli 59 St. Mark's Place, New York, N. Y.

Društveni zdravnik:
Dr. Henry U. Robinson, 69 E. 7th St., New York, N. Y.

Redne društvene seje se vrše vsako ČETRTO SOBOTO v mesecu v društveni dvorani "BEETHOVEN-HALL", 210 E. 5th St. blizu 3. Ave. v New Yorku, N. Y. in se pričnо točno ob 8. uri zvečer.

$1 dobite "GLAS NARODA" skoraj štiri mesece dnevno, izvzemši nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaša dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

Slovenska Društva

po vseh Zjedinjenih državah imajo za geslo, da kadar treba naročiti

DOBRE IN POCENI

društvene tiskovine, se vselej obrnejo na slovensko unijsko tiskarno

"Clevelandska Amerika"

Mi izdelujemo vse društvene, trgovske in privatne tiskovine. Naša tiskarna je najbolj moderno opremljena izmed vseh slovenskih tiskaren v Ameriki. Pišite za cene vsake tiskovine nam, predno se obrnete kam drugam. Pri nas dobite lepše, cenejše in boljše tiskovine.

CLEVELANDSKA AMERIKA
PRVA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
6119 ST. CLAIR AVE.
CLEVELAND, O.

Vrednostna ponudba kadilcem

HASSAN CIGARETTES
"Standard Amerike".
10 HASSAN KUPONOV ZASTONJ
(IZREŽITE TA KUPON)

Ta POSEBNI KUPON ima vrednost desetih (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV, ako se ga predloži z devetdeset (90) ali več rednimi HASSAN CIGARETNIMI KUPONI v vsaki naših HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri
THE AMERICAN TOBACCO CO.,
Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y.
Ta ponudba ugasne 31. decembra 1915.

Najboljša kakovost in največja vrednost sta napravila HASSAN cigarete v Ameriki za najbolj razširjenecigarete po 5 centov, z ustnikom. Fini okus, mehki vonjin prikupna lahkost teh velikih, ovalnih cigaret dajejo popolno zadovoljnost.

Par vrednostnih predmetov, katere se dobi za HASSAN kupone:

	Kuponov
Milo za briti	25
Copič, ščetine so vložene v trd gumi	50
Britev, najboljše jeklo	50
Jermen, dvojen za brušenje in glajenje	50
Elastični pas, ki se R-A-Z-T-E-G-N-E. mera od 30 do 44 inčev. Prikladen za vsako telo in postavo. Zdravniki ga priporočajo povsod	100
Žepni nožič, biserni ročaj, dve klini ter pila za nohte	125
Aparat za rezanje hrane, s štirimi nožmi, katerega je lahko pritrditi. Potreben v vsakem domu	200
Zenski ali mežki dežnik, ameriški Taffeta, Mission ročnik	250
Kuhinjska oprava — 10 kosov z visečim obešalom. Oprava obstoji iz: Priprave za rezanje mesa s priveskom za drobnejše sekanje; mesarskega noža, Emery brusa, kuhovnice, lopatice, noža za kruh, priprave za odpiranje škatelj, velikih vilic, noža za rezanje in žage	300
Ura za gospode, pristno temno jeklo	650
Ura za gospode ali gospe, z odprtim kazalom. 14 karatno zlato, "Waltham kolesje"	3900

Pošljite kupone na Premium Department, AMERICAN TOBACCO COMPANY
Drawer L, 484-490 Broome Street New York City, N. Y.

Marija Grubbe

Spisal J. P. JAKOBSEN.

Za Glas Naroda prevel G. P.

10 (Nadaljevanje)

Nekega dne, proti koncu oktobra, pa se je zgodilo, da je sedela pozno popoldne pri oknu velike sobe, v kateri je stal kamin. Gospa Rigitze je sedela ob kaminu ter imela poleg sebe majhno medenico z žarečim ogljem, v katero je sempatam metala posušene cvete. Zrak v nizki sobi je bil vroč in opojno-težak. Iz sosednje sobe je bilo slišati šumenje kolovrata in medtem je gospa Rigitze malo zadremala v svoji naslonjači.

Marija Grubbe je bila onemogla vsled vročine. Skušala je hladiti svoja vroča lica na majhnih, obrobljenih šipah okna ter je obenem zrla na cesto, kjer je lahna preproga sveže padlega snega delala zrak ostro prozoren. Nato se je zopet ozrla v sobo, kjer je bilo dvakrat tako temno in pusto.

Naenkrat pa je stopil Ulrik Kristijan tako hitro skozi vrata v sobo, da je skočila gospa Rigitze vsa prestrašena pokonci. On ni zapazil Marije ter takoj sedel poleg kamina. Nato je rekel par besed v opravičilo, da ga že tako dolgo ni bilo tukaj. Rekel je, da je truden, se sklonil na stolu naprej ter podprl brado z roko. — Molčal je ter le napol poslušal živahno pripovedovanje gospe Rigitze. —

Ko je vstopil, je Marija Grubbe vsled presenečenja obledela. Za trenutek je zaprla oči, kot da se ji vrti v glavi; nato pa je postala rdeča kot rak ter je le s težavo dihala. Polastilo se jo je čustvo kot da ji izginjajo tla pod nogami ali kot da se pogreza cela soba s stoli, mizami in ljudmi. Kljub temu pa je videla vse tako čudno ostro in določno. Ni pa trajalo dolgo časa, da se je vse to zopet izgubilo ter se je zopet zavedla. To torej je bil on. Želela si je, da bi bila daleč proč ali vsaj v svoji sobici zgoraj, v svoji mirni, mali čumnati. Bilo ji je tesno pri srcu in čutila je, kako se ji tresejo roki. Da bi je vsaj ne zagledal!

Neslišno se je pomaknila še globlje za zaveso ter šele tedaj uprla svoj pogled ostrejše na gosta svoje tete.

Tako torej je izgledal! Zakaj pa ne večji, veliko večji? In njegove oči vendar niso bile žgoče črne! Višnjeve so bile, lepe, višnjeve in otožne oči. Kaj takega bi si nikdar ne mislila! In bled je bil ter izgledal tako pobit! — Da, sedaj se je nasmehnil, a ne tako od srca. Njegovi zobje so beli in krasna so njegova usta, tako fina in majhna!

Čim dalj ga je opazovala, tem lepši se ji je zdel in kmalu se je pričela čuditi temu, da si ga je predstavljala večjega ter v splošnem drugačnega. Čisto pozabila je na svoj strah ter je mislila le na slavo, katero je užival. Neprestano je zrla proti njemu ter si ga v duhu slikala na čelu njegovih čet, naskakujoč sovražnika.

Polna občudovanja in navdušenja je tako zrla nanj.

Pri neki nenadni kretnji pa je on ujel njen pogled. Sklonil je glavo na stran, povesil oči ter se trudil, da potlači zmagoslaven smeh. — Nato se je vzravnal ter napravil kot da je šele tedaj zapazil Marijo Grubbe.

Gospa Rigitze je rekla, da je to hčerka njenega brata in Marija se je priklonila.

Ulrik Kristijan se je začudil, kajti bil je nekoliko razočaran, da so bile oči, ki so se na tak način obračale vanj, oči otroka.

— Ma chere, — je rekel nekoliko prisiljeno ter zrl na njeno ročno delo. — Ona je največja umetnica, kar sem jih kedaj videl. Celi čas ni bilo čuti niti najmanjšega ropota.

— Ah, — je rekla Marija, ki ga je dobro razumela, — ko sem videla gospoda generalnega poročnika, sem si mislila, da je sedaj bolj času primerno skrbeti za šarpijo kot pa za čepice.

— Jaz pa mislim, da avbe v vojnem času prav tako dobro pristojajo kot drugače, — je rekel on ter se ozrl vanjo.

— Da, a kdo ima v takih časih svoje misli pri tem!

— Številni, — je rekel Ulrik Kristijan, katerému se je dopadla njena resnost, — in jaz sem tudi pri teh.

— Da, razumem, — je rekla Marija ter se resno ozrla vanj. — Saj je le otrok, s katerim govorite. — Ceremonijelno se je priklonila ter prijela za ročno delo.

— Naj malo počaka, mala gospica!

— O ne, dovolite, da vas ne nadlegujem še nadalje.

— Naj posluša, — je rekel on, jo prijel tesno za obe roki ter potegnil preko mizice k sebi. — Pri Bogu, to mi je težavna oseba, a — ji je zašepetal — kdor mi je voščil dober dan s takim izrazom v očeh kot Vi preje, od tega se nočem posloviti kar takole s siromašnim. Z Bogom! Tega nočem in ona — naj me hitro poljubi!

Marija je s solzami v očeh pritisnila svoji drhteči ustnici na njegovi. On jo je nato izpustil in omahnila je za mizico ter si podprla glavo z rokama.

Bila je popolnoma zmedena. Tako isti dan kot prihodnjega dne je imela v sebi top občutek suženjstva, občutek, da je izgubila svojo prostost. Bilo ji je kot da je stopil nekdo s svojo nogo za njen tilnik, kot da je poteptana v prah, iz katerega se ne more dvigniti. Ta občutek pa ni bil grenak in nikakega kljubovanja ni bilo v njenih mislih. Nobenega poželjenja ni imela po osveti. Neki čuden nemir se je polastil njene duše in v njej ni bilo več hitrega poleta pestrih sanj ali hrepenenja. Napram Ulriku Kristijanu ni čutila nič določenega ter je le vedela to, da bi šla, če bi ji rekel: Pojdi! — ter ostala, če bi rekel: Ostani! — Ona tega ni razumela, a bilo je tako ter ni moglo postati drugače.

Kvačkala in pletla je celi dan z neobičajno unemo in dočim je delala, je popevala vse žalostne pesmice, katere je poznala, o rožah ljubezni, kojih barve oblede ter se nikdar več ne oživijo, o mladeniču, ki je moral zapustiti deklico ter iti v tuje dežele, o jetniku, ki je moral tako grozno dolgo stokati v temnem stolpu in kako je poginil najprvo zvesti sokol, nato pes in pozneje konj, dočim je živela njegova nezvesta žena Malvina v izobilju in veselju. Te pesmi je pela in številne druge. Medtem pa je vzdihovala ter bila včasih prav blizu joku, tako da je Lucija mislila, da je bolna.

Ko se je Ulrik Kristijan po par dneh zopet oglasil ter milo in prijazno govoril z njo, se je tudi ona delala kot da se ni nič pripetilo med njima. Z otroško radovednostjo pa je opazovala njegovi veliki, beli roki, ki sta jo tako močno prijeli in skušala je iznajti, kaj je pač bilo v njegovih očeh ali v njegovem glasu, da se je pustila tako zelo ustrahovati. Opazovala je tudi usta, a le na skrivnem ter z nekim čudno vabečim strahom.

V času, ki je sledil nato, je prišel skoro vsaki dan ali vsaj vsaki drugi dan in misli Marije Grubbe so bile vedno bolj osredotočene na njegovi osebi. Kadar ga ni bilo, je bilo v starem dvorcu vse pusto in prazno in ona je hrepenela po njem kot hrepeni po dnevu oni, ki ne more spati. Ko pa je prišel, pa ni bilo njeno veselje nikdar polno in prosto in njemu nasproti se je čutila vedno negotovo. —

V neki noči se ji je sanjalo, da ga je videla jahati po zelo obljudeni cesti, prav kot oni prvi večer. Ni pa bilo videti nikakega navdušenja in oči vseh so se upirale vanj mrzlo in ravnodušno. — Njej sami je bilo tesno pri srcu vspričo tega miru in ni si upala nasmehniti se mu, temveč se je skrila za množico. Tedaj pa se je ozrl naokrog z vprašajočim, čudovito otožnim pogledom in ta pogled se je uprl vanjo. Ona pa se je prerinila skozi ljudsko množico, se vrgla na tla tik pred njegovim konjem in ta je položil svoje mrzlo kopito na njen tilnik.

Zbudila se je, vzravnala v postelji ter se ozrla začudeno naokrog v mrzli sobi, katero so polnili žarki lune. Bile so le sanje!

In vskliknila je, da bi mu vendar tako rada pokazala, kako zelo ga ljubi. — Da, tako je bilo in ona tega dosedaj še ni vedela. Ona ga je ljubila in kako krasno je bilo reči si: Jaz ga ljubim. Bilo je tako krasno, tako mogočno in zopet tako neresnično! Ljubi Bog, kaj more koristiti, če ga ona ljubi.... in v oči so ji prišle solze.... in zopet se je skrila pod gorko odejo. Bilo je vendar tako krasno ležati ter misliti na njega, na njeno ljubezen, veliko ljubezen!

Prvič, ko je nato Marija videla Ulrika Kristijana, ni bilo v njej nobenega občutka negotovosti. Nasprotno! Skrivnost, katero je nosila s seboj, jo je dvigala v njenih lastnih očeh in strah, da se ne izda, je dajal njenemu bitju neko gotovost, ki je bila slična oni odraslega.

Nato je sledil krasen čas, poln sanj in hrepenenja, fantastično sladek čas. Ali ni bilo krasno metati za njim na stotine poljubov, kadar je odhajal?

(Nadaljuje se).

Imam v zalogi prave importirane

LUBASOVE HARMONIKE

kakor tudi

KOVČEKE

iz Slovenjega Gradca, Štajersko.

Posredujem tudi pri prodaji in nakupu starih že rabljenih harmonik.

Prodajam tudi orgljice, okarine, dromlje itd.

Alois Skulj,

P. O. Box 1402 New York City, N. Y.

MODERNO UREJENA

TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETI, CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St., New York, N.Y.

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berte pl. Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užitkom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga zelo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehote pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkomalo: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najrajše poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z orožjem!" Prebiral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem zaželel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v šolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spisali ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom ponudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostolje, ki bi šli žnjo križemsvet in učili vse narode....

Finančni minister Dunajewski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročajte jo pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NANJ!

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Utah, Colorado in New Mexico sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik,

Mr. OTO PEZDIR,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila Upravništvo "Glas Naroda"

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industries and Immigration" za države New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili oslepljeni, oropani ali s katerimi se je slabo ravnalo.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili oslepljeni od bankirjev, odvetnikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodnih listkov, spremljevalcev, kažipotov in posestnikov gostilen.

Daje se informacije v naturalizacijskih zadevah: kako postati državljan, kjer se oglasiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVSKI DEPARTMENT

(State Department of Labor)

BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 86 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure zjutraj do 5. popoldne in v sredo zvečer od 8. do 10. ure.

POZOR KOJAKI!

Najboljši uspešno mazilo za ženske in moške lase, kakor tudi za moške brke in brado. Ako se rabi to mazilo, zrastejo v 6 tednih krasni, gosti in dolgi lasje, kakor tudi moškim krasne brke in brada in nebodo odpadali in ne osiveli. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule, ture, kraste in grinte, potne noge, kurje oči, bradovice, ozebline v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moja zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za $5.00. Pišite takoj po cenik in knjižico, pošljem zastonj.

JAKOB WAHČIČ,

1603 E. 64th St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 20tih straneh in vsaka stran je 10½ pri 13½ palca velika;

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znamkah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželjeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov

(IZREŽITE TA KUPON)

TEN TEN TEN TEN

Ta POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno z devetdesetimi (90) ali več redno imi HASSAN CIGARETNIMI KUPONI v kaki izmed HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.,

Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y.

(Ta ponudba ugasne 31. decembra 1915.)

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope $1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedinjene države in na drugi pa celi svet, cena $1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi seda zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj $16.50 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.